

NAS AERO

aero

4/86

NAŠ AERO

GLASILO KEMIČNE, GRAFIČNE
IN PAPIRNE INDUSTRIJE CELJE

CELJE, MAJ 1986

LETNIK XXV – številka 4

Misli ob prazniku

Čas nas vedno priganja in res neusmiljeno hiti. Vendar je kljub vsemu prav, da se za trenutek ustavimo in ozremo v preteklost. Osvetlili bomo obdobje, ki se ga delavci AERA dobro spominjamo. Pa vendar, zazrti v prihodnost – k novim ciljem – kar nekako pozabljamo na svoje dosežke pomembne delovne dosežke.

Pred desetletjem, točneje 23. aprila 1976, smo s skupnimi prizadevanji uresničili veliko naložbeno nalogo v naši temeljni organizaciji združenega dela v Medvodah – papirni stroj.

Z njo smo odprli nove vidike in možnosti na področju izdelovanja in predelave papirja. Tako je AERO postal proizvajalec surovin in končnih izdelkov – nastala je sklenjena reprodukcijska veriga. S papirjem smo odprli nove možnosti za nadaljnji razvoj in postavili temelje za boljše delovne in življenjske pogoje, ki jih dograjujemo tudi danes.

In prav je, da ob praznovanju 1. maja – delavskega praznika – poudarimo uspehe našega skupnega, trdo povezanega dela, ki se zrcali v naših delovnih okoljih.

Z željo, da se bodo naši načrtovani cilji uresničili, pa vam, dragi sodelavci, želimo prijetne praznične dni!

Uredništvo

časopisni svet

karmen dovč, peter drofenik, željko hrastovec, alenka kolar, ivanka kolar, božena kosu, zora markovič, tomaž pečnik, vera radič, marko ramšak, dora rovere, srečko vavričuk

glavna in odgovorna urednica

jelisaveta podgornik

tehnično vodstvo

danilo herman

uredila

dora rovere

oblikovanje naslovne strani

grega švab

tisk

aero, tozd grafika
za tiskarno drago vračun
naslov uredništva
kadrovski in splošni sektor
aero – celje, čuprijska 10
po mnenju republiškega sekretariata
za prosveto in kulturo,
št. 33-316/78, je glasilo naš aero
oproščeno temeljnega davka
od prometa proizvodov

glasilo izhaja desetkrat letno
naklada 2.400 izvodov

Beseda ob praznikih

Pred nami sta dva praznika, ki nas spominjata naše skupne preteklosti. Ko govorimo o 27. aprilu – dnevu OF, ki je po koledarskem zaporedju prvi praznik, obeležujemo zgodovinske dogodke iz naše bližnje preteklosti.

27. april, dan Osvobodilne fronte slovenskega naroda praznujemo v počastitev in spomin na organizacijo, ki je tega dne leta 1941 na pobudo CK ZKS pričela združevati slovenski narod v oboroženi boj proti okupatorju in Slovence povezala v skupnem boju z vsemi jugoslovanskimi narodi in narodnostmi za iste cilje – osvoboditev Jugoslavije.

OF se je s svojo organizacijsko mrežo zelo hitro razširila med ljudmi. Tako je OF s svojimi odbori kaj kmalu predstavljala, poleg zbiranja ljudi za boj proti okupatorju, tudi novo nastajajočo ljudsko oblast, predvsem kasneje na prvih osvobojenih ozemljih. Zato se je njeno vodstvo – vrhovni plenum OF že jeseni 1941 preimenovalo v Slovenski narodni osvobodilni odbor, ki je izdal tudi prva zakonita določila obvezna za slovenski narod v tistih težkih dneh. Določila so zajemala načela, ki so organizacijo kot množično politično gibanje naprednih, demokratičnih in domoljubnih sil vodila v skupen boj proti vojni in fašizmu, za bratstvo in enakopravnost, za obrambo in neodvisnost države, za demokratična načela, za svobodo in zaščito ekonomskih pravic državljanov.

Po osvoboditvi je osvobodilna fronta kot pomembna politična sila sodelovala pri obnavljanju dežele in pri prizadevanju in utrjevanju politične

oblasti delavskega razreda ter krepitvi osnovnih pridobitev revolucije in ustvarjanju gospodarskih in političnih pogojev za graditev socialistične družbe.

Skladno z družbenimi spremembami in novimi nalogami se je Ljudska fronta Jugoslavije na četrtem kongresu leta 1953 preimenovala v Socialistično zvezo delovnih ljudi Jugoslavije in posredno Socialistično zvezo delovnih ljudi posameznih republik in pokrajin, tako tudi Slovenije.

Letos mineva že 45 let od ustanovitve OF in čeprav čas dogodke tistih dni vse bolj potiska v zgodovino, je toliko pomembnejše, da se ob prazniku spomnimo nanje, da se spomnimo vseh tistih, ki so v tej deželi živeli pred nami in v boju za njeno svobodo in neodvisnost žrtvovali tudi svoj najdragocenejši zaklad – življenje. Spomnimo se tistih dni z željo v srcu, da bi boj za svobodo in neodvisnost naše dežele ne bil nikoli več potreben, ne našim otrokom in vnukom in da bi **27. april – dan OF** praznovali v miru in medsebojnem prijateljstvu, saj bomo s skupnimi prizadevanji in dobrim delom rešili tudi težave, s katerimi se zdaj srečujemo.

In ko smo omenili **delo**, smo z mislimi že pri naslednjem prazniku, ki je pred nami – **PRVEM MAJU** – mednarodnem prazniku dela, simbolu mednarodne solidarnosti delavskega razreda. Njegova zgodovina se je pričela v Chicagu 1886. leta, ko so delavci postavili zahtevo po osemurnem delovnem času. Policija je povzročila krvav pokol, pet delavcev so obsodili na smrt. Velike stavke in demonstracije delavcev, na katere je takratna oblast tako represivno odgovorila, so delavci organizirali s ciljem, da si izborijo osnovne pravice za človeka dostojno življenje. Bile so povod, da je druga internacionala leta 1889 v Parizu spreje-

la sklep, da se **1. maja** organizirajo množične demonstracije in stavke. Tako je proslava postala oblika razrednega boja. Prva praznovanja so bila kmalu zatem tudi pri nas v Ljubljani, Novem Sadu, Zagrebu, Beogradu itd. Cilji, ki so jih želeli doseči naši ljudje z demonstracijami in shodi, so bili enaki kot povsod na svetu, boj za osemurni delavnik in večje pravice delavcev.

Med obema vojnama so imela praznovanja tudi protimilitarističen in protifašističen značaj. Zato so oblasti praznovanje **prvega maja** prepovedale.

Tudi danes so v svetu še države, kjer se delavski razred še vedno bori za svoje osnovne pravice in kjer oblasti prepovedujejo delavcem, da bi ga s shodi in proslavami praznovali.

Pri nas praznujemo **praznik dela** svečano. V vseh krajih jutraj zaigrajo godbe na pihala delavske budnice in vabijo ljudi na proslave, ki so organizirane v vseh večjih in manjših krajih. V Celju bo proslava na Gričku, enako bo v Žalcu in v Medvodah.

Na proslave bomo šli s svojimi družinami, saj je to priložnost za prijeten pomladanski izlet do bližnje izletniške točke.

Proslave so organizirane tako, da se pričnejo s kulturnim sporedom, pozdravom prazniku, športnimi srečanji in glasbo, ki vabi na ples.

Tradicionalni prvomajski shodi so tako še vedno živi in zelo radi se jih udeležujemo, saj se na njih iz leta v leto srečuje več ljudi. Proslava je tudi priložnost, da pogledamo, kako smo delali v preteklem obdobju in kakšne načrte si zastavljamo za prihodnje. Kajti stara resnica je, dobro opravljeno delo vodi k boljšemu življenju.

In to je cilj, ki si ga zastavlja vsaka generacija znova. Zastavljamo si ga tudi mi.

Dora Rovere

NAŠE AKTUALNE TEME

Po kongresih

Smeri političnega delovanja slovenskih sindikatov so bile na enajstem kongresu Zveze sindikatov Slovenije ponovno začrtane. Strnemo jih lahko v naslednja dejstva: okrepljeno prizadevanje sindikata povsod za uveljavljanje novih, ustavno sicer zapisanih družbenoekonomskih odnosov s ciljem, da dosežemo novo gospodarsko miselnost, ki ne temelji na tonah proizvodov, temveč na novem znanju in za korak naprej v utrjevanju demokratičnih samoupravnih odnosov, takih kajpak, ki razvijajo celovito in ustvarjalno osebnost človeka – delavca.

V zelo strnjem resolucijskem besedilu, ki so ga sprejeli delegati enajstega kongresa ZS Slovenije, so preprosto in jasno označene glavne točke delovanja sindikatov, in drugih družbenih dejavnikov pri premagovanju sedanjih gospodarskih in družbenih težav, nasprotij in dilem. Glavna usmeritev pa je razvijanje socialističnega samoupravljanja in ustvarjalnega dela kot temeljnih vrednot našega življenja.

Čas, ki je pred nami, bo zahteval od nas marsikakšno hitro odločitev, preusmeritev proizvodnje na osnovi lastnega znanja, kajti slabištvu in počasnosti pri spreminjanju naše gospodarske politike sta v preteklosti pogostokrat le z besedami podpirala stališča, ki so govorila o opiranju na lastne moči. Ta čas, usoden za razvoj slovenske in jugoslovanske družbene skupnosti, ne bi prenesel več starih poti odločanja. Nujni so revolucionarni premiki v družbeni praksi, v vsakem okolju, nujno je nenehno prizadevanje in ustvarjalni nemir, saj bo treba prisluhniti tudi mnenju manjšine.

Kar je bilo zapisanega in izrečenega na kongresu slovenskih sindikatov, je treba uresničiti. Verjetno bo šlo bolj postopoma, marsikje tudi z nujnimi rezi v kadrovske politiki in spremenjen-

nem odnosu do razvojne politike, kajti če bomo ostali le pri kongresnih razpravah, se lahko zgodi, da nas bo razviti svet prehiteval še mnogo hitreje kot zdaj.

Za sindikat bi bilo tudi nevarno, če bi pozabili na nekatera kritična razmišljanja o njegovi vlogi, dejanskem pomenu in (ne) učinkovitosti.

Zato bo potrebno storiti vse in še več v smeri dogovorjenega na kongresu, če hočemo, da ne bo geslo kongresa, hočemo, znamo in zmoremo, le prazna fraza.

Kongres mladih, 12. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije je prinesel več pobud, sklepov in predlogov.

Če to ni samo eden izmed mnogih kongresov, kjer je bilo veliko rečenega, pa se je po njih vse kar hitro pozabilo, lahko mladi z uresničitvijo zastavljenih ciljev pričakujejo spremembe, ki naj bi izboljšale tudi status mlade generacije. Pa ne le mlade generacije, saj predlogi kongresa mladih posegajo tudi v reševanja družbenih problemov. Kajti tako, kot je bilo rečeno na kongresu, je prvič v povojnem času položaj takšen, da prihodnji generaciji obeta slabše čase. Mladi, nemirni kritični iskalki novega, so po obširnih razpravah sprejeli sklepe, stališča in pobude, kot dopolnitev resolucije 12. kongresa, ki so v grobih orisih obsegali:

- pobudo za široko in demokratično javno razpravo o možnostih neposrednih volitev na višjih ravneh skupščinskega sistema (npr. za predsednika skupščine občine predsedstva SRS, v zboru združenega dela in zboru občin skupščine občine predsedstva SRS, v zboru združenega dela in zboru občin skupščine SRS);

- pobudo za spremembo družbenega dogovora o kadrovske politiki z usmeritvijo, da dobi delavski svet večje pristojnosti pri imenovanju poslovodnih organov;

- pobudo za spremembo kazenskega zakona SFRJ, ki poleg ukinitve smrtne kazni obsega tudi zahtevo za črtanje 133. člena, v katerem je opredeljen verbalni delikt.

Med ostalimi pobudami omenjamo še: razpravo o tistih pravicah, o katerih bi bilo mogoče odločiti z referendum; o položaju delavcev na začasnem delu v SRS, še posebej tistih, ki živijo v samskih domovih, kajti v času naraščanja nacionalističnih izpadov njihova izoliranost, kaznilniški hišni red in siceršnje življenjske razmere prispevajo k poglobljanju predsodkov v nerazumevanju; o ustanovitvi inštituta za ekologijo SRS in še pobuda za civilno služenje vojaškega roka.

Kongres se je v razpravi o spremembah in dopolnitvah zakona o

združenem delu zavzel za preciziranje pomena samoupravnih delovnih skupin za preseganje, t. i. mojstrske organizacije proizvodnje in za to, da bi delavci spremljali splošne usmeritve razvoja organizacije združenega dela. Poslovodni organi bi morali biti odgovorni delavskemu svetu, ne pa političnim koordinacijam. Mladi so menili, da je že prišel čas, ko je treba legalizirati stavko, zato je potrebno spremeniti tudi nekatere člene zakona o združenem delu.

Predlagali so, da se v SZDL in sindikatu ter skupščini SRS začne razprava o dolžnosti sindikata, da pomaga stavkajočim delavcem, če ti pravočasno ne dobijo odločitve delavskega sveta, oziroma skupščine družbenopolitične skupnosti. Mladi so izrazili pomisleke tudi o organiziranosti sindikata, postavlja se namreč vprašanje h komu naj se obrnejo delavci, ki niso njegovi člani.

Skupščini SR Slovenije so predlagali formiranje neodvisne skupščinske komisije strokovnjakov, ki bo na osnovi novih javnosti dostopnih dejstev in spremenjenih družbenoekonomskih razmer preučila vse možne učinke velikih naložb. Podobno komisijo so prek ZSMS predlagali tudi pri zvezni skupščini glede jedrskega programa.

V zvezi z reformo šolstva so mladi zahtevali takojšnjo revizijo osnovnih ciljev usmerjenega izobraževanja, takojšnjo celovito odpravljanje neugodnih gibanj usmerjenega izobraževanja, ki se kažejo v intelektualnih Obrovcih, s ciljem oblikovati dinamičen koncept dviga splošne izobrazbe in čim širše zajemanje mlade že zaposlene mladine v različne oblike izobraževalnega sistema. Pri oblikovanju sprememb reforme zahtevajo možnost vpliva na oblikovanje, sprotno strokovno spremljanje, hkrati pa vključitev izkušenj naprednih izobraževalnih sistemov v svetu.

Kongresni sklepi in zahteve posegajo tudi na področje stanovanjske gradnje, kmetijstva, financiranja šolske prehrane, financiranja dejavnosti ZSMS, obsojanja ukinjanja raziskovalnih institucij in zahteve po celovitejšem osvetljevanju polpretekle zgodovine.

Naj zaključimo razmišljanje in poročanje o dveh slovenskih kongresih, ki bosta, če bomo dogovorjene sklepe uresničili, prinesla mnogo pozitivnega v naše življenje in delo.

V času, ko pripravljamo gradivo za naš časopis, že tečejo zadnje priprave na kongres Zveze komunistov Slovenije. O usmeritvah in sklepih tega kongresa bomo zapisali nekaj misli v prihodnji številki našega glasila.

Uredništvo

Ocena našega gospodarjenja za letošnje tri mesece

Za nami so trije meseci poslovanja v letu 1986. Pri tem se ob zaostrenih pogojih gospodarjenja srečujemo z vrsto problemov, ki jih z večjimi ali manjšimi uspehi premagujemo. V času pri-

prave poročila še ne razpolagamo s celotnimi finančnimi podatki o uspešnosti našega poslovanja. Zato posredujemo v nadaljevanju podatke o proizvodnji, prodaji in izvozu.

1. Proizvodnja januar – marec 1986

TOZD	PLAN I.-III. 1986		DOSEŽ. I.-III. 1986		INDEKS	
	ton	din	ton	din	4:2	5:3
1	2	3	4	5	6	7
KEMIJA CELJE						
- ekster. proizvod.	3.531,3	4.218.910	3.867,2	4.238.840	110	100
- interna proiz.	1.010,5	725.196	984,8	579.308	97	80
KEMIJA ŠEMPETER						
- ekster. proizvod.	1.439,7	2.555.193	1.151,2	2.094.773	80	82
- interna proiz.	15,6	28.818	10,1	21.520	65	75
GRAFIKA						
- eksterna proizvod.	1.909,4	2.419.061	1.921,8	2.460.053	101	102
- interna proiz.	189,8	88.384	97,1	79.883	51	90
MEDVODE						
- eksterna proizvod.	7.428,0	1.898.425	8.168,0	2.100.986	110	111
- interna proizvod.	3.390,0	1.893.781	3.322,0	1.542.656	98	81
SKUPAJ DO						
- eksterna proizvod.	13.768,4	11.091.589	14.362,2	10.894.652	104	98
- interna proizvod.	4.605,9	2.736.179	4.414,0	2.223.367	96	81
- SI	540,0	-	746,0	-	138	-

Na nivoju delovne organizacije je bilo v prvem trimesečju doseženo 14.362,2 ton eksterne proizvodnje ali 4 % več kot je bilo predvideno za to obdobje. Med temeljnimi organizacijami proizvodnje ni dosegla TOZD Kemija

Šempeter, kjer se nadaljujejo negativni trendi iz leta 1985. Poročilo o poslovanju TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode je podano v nadaljevanju.

2. Prodaja januar – marec 1986

TOZD	PLAN I.-III. 1986		DOSEŽ. I.-III. 1986		INDEKS	
	ton	din	ton	din	4:2	5:3
1	2	3	4	5	6	7
KEMIJA CELJE						
- ekster. prodaja	3.568,2	4.107.923	4.235,3	4.522.668	119	110
- interna prodaja	1.010,5	725.196	984,8	579.308	97	80
KEMIJA ŠEMPETER						
- ekster. prodaja	1.615,1	2.881.732	1.395,1	2.232.297	86	77
- interna prodaja	15,6	28.818	10,1	21.520	65	75
GRAFIKA						
- ekster. prodaja	1.926,9	2.433.255	1.935,6	2.471.166	100	102
- interna prodaja	189,8	88.384	97,1	79.883	51	90
MEDVODE						
- ekster. prodaja	7.428,0	1.898.425	8.269,0	2.012.144	111	106
- interna prodaja	3.390,0	1.893.781	3.322,0	1.542.656	98	81
SKUPAJ DO						
- ekster. prodaja	14.008,2	11.321.335	15.098,0	11.238.375	108	99
- interna prodaja	4.605,9	2.736.179	4.414,0	2.223.367	96	81
- SI	540,0	-	746,0	-	138	-

Tudi prodane količine so bile v analiziranem obdobju višje od planiranih na nivoju DO. Za predvidevanjem zastaja TOZD Kemija Šempeter, čep rav je bilo v tem času odprodanih tudi večina zalog gotovih izdelkov iz leta 1985. Največji vpliv na nedoseganje prodaje ima izpad pri izvozu, ki ni bil dosežen niti s tretjino načrtovanega.

*Ob dnevu OF
in prazniku dela
iskrene čestitke!*

UREDNIŠTVO

3. Izvoz po ICD v ameriških dolarjih – januar – marec 1986

TOZD	PLAN I.-III. 1986		DOSEŽ. I.-III. 1986		INDEKS	
	konvert.	skupaj	konvert.	skupaj	4:2	5:3
1	2	3	4	5	6	7
KEMIJA CELJE	654.651	833.851	739.419	989.075	113	119
KEMIJA ŠEMPETER	1.050.883	1.153.883	236.383	404.479	22	35
GRAFIKA	419.450	419.450	319.278	319.278	76	76
MEDVODE	1.569.152	1.569.152	1.331.084	1.331.084	85	85
SKUPAJ DO	3.694.136	3.976.336	2.626.164	3.043.916	71	77

V prvem trimesečju smo izvozili za 23 % manj kot je bilo predvideno. Med temeljnimi organizacijami je predviden izvoz dosegla in preseгла edino TOZD Kemija Celje. Razlog za nedoseganje izvoza v TOZD Šempeter je predvsem izpad izvoza v Iran, ki je bil v planu za leto 1986 predviden. Možnosti za sklenitev te pogodbe z Iranom še obstajajo, čeprav je to tržišče z oziranjem na vojno stanje nesigurno in nepredvidljivo. Ostali del izvoženih količin v druga področja iz TOZD Šempeter pa je manjši in razdrobljen.

Ob takšnih gibanjih bo izvozne cilje do konca leta zelo težko doseči tako temeljnim organizacijam, kot delovni organizaciji. Pri planiranih vrednostnih kazalcih proizvodnje in prodaje smo upoštevali dogovorjeno dinamično inflacijo razdeljeno na štiri obratunska obdobja.

GOSPODARJENJE V TOZD TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA MEDVODE

Pogoji gospodarjenja se v tem obdobju prav v ničemer niso spremenili na boljše, čeprav smo širše v družbi zapisali, da bomo bili bolj odločen boj z inflacijo in da bomo izboljšali položaj izvoznikov. Nova devizna zakonodaja, dvig obresti tudi za izvozne kredite in nerealen tečaj dinarja v odnosu do dolarja položaj izvoznikov še nadalje slabšajo in celo povzročajo razmišljanja o zmanjševanju izvoza. Znotraj SOZD GLG lesno-predelovalne organizacije resno opozarjajo, da se bodo ob takšni politiki do izvoznikov kaj kmalu znašle v rdečih številkah. Na področju politike cen so sicer prisotni nekateri poizkusi, vendar pa brez uspeha. Cene nekaterih naših osnovnih surovin (npr. lesa) so se že s 1. januarjem povečale za 40 % in več, kar bo nedvomno imelo odraz za naše poslovanje. Naše cene smo delno – vendar v manjšem obsegu – povišali v februarju in marcu, kljub temu pa ugotavljamo, da pri vseh proizvodih ne pokrивamo stroškov.

Oskrbljenost proizvodnje s surovinami in repromaterialom je bila v tem trimesečju dobra, tako da je proizvodnja normalno potekala. Fizični obseg proizvodnje je 3,7 % nad planiranim, pri čemer je v celulozi za 2 % nad planiranim nivojem, pri papirju je višji za 5 % in pri pinotanu za 8 %. Vrednostno je obseg proizvodnje pod planom za 4 %, kar je posledica nizkih cen pri papirju zlasti za potrebe AC obrata in to tako za domači trg še zlasti pa za izvoz.

Prodaja je v globalu količinsko za 7 % nad planirano, vrednostno pa je kar za 6 % nižja. Ti podatki še bolj plastično kažejo na prepočasno uveljavljanje novih cen. Za potrebe drugih TOZD v naši DO smo količinsko samo 2 % pod planom, iztržili pa smo 19 % manj, kot smo planirali.

V trenutku, ko pripravljamo gradivo za naš časopis še ni možno dati ocene finančnih rezultatov za I. trimesečje letošnjega leta pripravili pa jih bomo za Informacije. Na finančni rezultat vpliva še cela vrsta drugih ele-

mentov (ne samo obseg prodaje), med katerimi naj omenim zlasti obresti za visoke zaloge surovin in repromateriala.

Priprave na rekonstrukcijo PS 1 potekajo po predvidevanjih. Člani investicijske skupine zelo intenzivno delajo skupno z Andritzem na izdelavi projektov. Andritz je v projektiranje vključil tudi Industrijski biro, za nekatere zadeve pa smo ustrezno pogodbo s to projektantsko organizacijo podpisali tudi v Medvodah. Tudi zbiranje sredstev od naših kupcev poteka dokaj zadovoljivo, ugotavljamo pa, da brez dodatne ponudbe mehano-grafskega papirja ob AC papirju ne bi bilo uspehov.

Tudi izgradnja vzdrževalnih delavnic poteka v glavnem po programu. Delavski svet je na eni zadnjih sej potrdil povečanje vrednosti investicije zaradi obsežnejših in dodatnih del.

Uspešno smo izvedli volitve v delegacije za zbor združenega dela, v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti in v naše organe samoupravljanja v TOZD, DO in SOZD. Z visoko udeležbo na volitvah smo izpričali svojo zavest in pripravljenost za nadaljnjo krepitev samoupravljanja v ožji in širši skupnosti. Z zavzetim in odgovornim delom, kar dokazujejo doseženi rezultati v proizvodnji, prodaji in na drugih področjih pa izpričujemo svojo pripravljenost za hitrejši razvoj naše tovarne. Če bodo pogoji gospodarjenja vsaj nekoliko ugodnejši, potem lahko ob vsem tem pričakujemo tudi ugodne finančne rezultate.

Danica Ojsteršek
Dušan Brekič

Računalniško podprt informacijski sistem za vodenje proizvodnje

PROJEKT PIS/VP
AERO TOZD GRAFIKA

Poslovno informacijski sistem – vodenje proizvodnje (PIS/VP) TOZD Grafika je sistem za računalniško spremljanje naročil in proizvodnje skozi celoten življenjski cikel.

Projekt PIS/VP zajema naslednje postopke:

1. Sprejem in obdelava (PMF) naročil kupcev

- 1.1. Obdelava naročila
- 1.2. Izdelava vprašalnika
- 2. Obdelava tehnološkega lista**
- 3. Obdelava delovnega naloga z delovno dokumentacijo**
- 4. Spremljanje izvajanja proizvodnje**
- 5. Priprava kalkulacije.**

Vsebinska je izbrana tako, da posamezna področja tvorijo zaključene celote in jih bo možno uvajati samostojno po vnaprej definiranih modulih v okviru celotnega obsega projekta.

Obseg projekta je izbran na osnovi dogovorjenih načel in sicer izdelati takšen sistem, ki ga bo mogoče vsebinsko zaključiti in uveljaviti do 31. 12. 1986 hkrati pa dopustiti možnost kasnejšega dograjevanja. Zato mora sistem dopuščati še precej ročnih postopkov:

– spremljanje vseh podatkov povezanih s posebnimi zahtevami naročil,

- izbor zaporedja operacije,
- izbor vseh normativnih podatkov na tehnološkem listu,
- spremljanje vseh podatkov, ki so povezani s posebnimi zahtevami delovnega naloga,
- spremljanje in načrtovanje zmogljivosti,
- spremljanje in načrtovanje orodij in tiskovnih form,
- spremljanje in načrtovanje tujih uslug,
- terminiranje,
- vnos podatkov terminiranja v delovni nalog,
- izpis dela delovne dokumentacije,
- vnos dejanskih podatkov izvedbenih faz proizvodnje,
- vnos vseh podatkov o vrednosti tujih uslug.

Zasnova sistema je takšna, da se bodo ti postopki lahko kasneje nadomestili z računalniškimi.

V projektu PIS/VP AERO TOZD Grafika je predvidena povezava z ostalimi obdelavami, ki tečejo v DO Aero (materialno poslovanje, saldakonti).

Postopki življenjskega cikla naročila bodo izvedeni v naslednjih programskih modulih:

1. Modul za obdelavo podatkov kupcev
2. Modul za obdelavo podatkov naročil
3. Modul za pripravo vprašalnika
4. Modul za pripravo tehnoloških podatkov
5. Modul za obdelavo predkalkulacije
6. Modul za pripravo delovnega naloga

7. Modul za razpis delovnega naloga

8. Modul za spremljanje proizvodnje

9. Modul za izdelavo pokalkulacije. Na osnovi definiranih modulov bodo dostopne naslednje kategorije informacij:

- pregled poslanih ponudb,
- pregled prednaročil,
- pregled naročil,
- pregled realizacije naročil,
- časovni pregled (pred)naročil individualno (mesečno, kvartalno, letno),
- pregled izgubljenih in pridobljenih kupcev,
- pregled (pred)naročil za področja (delovno področje prodaje, obrata, TOZD),
- pregled načrtovanih delovnih nalogov,
- pregled lansiranih delovnih nalogov,
- pregled realizirane proizvodnje po operacijah in skupno,
- pregled načrtovanih in dejansko opravljenih ur,
- pregled načrtovanih in dejanskih porab materiala,
- časovni pregled delovnih nalogov (individualno, mesečno, kvartalno, letno),
- prikaz podatkov o delovnem nalogu za področje (delavec, stroškovno mesto, oddelek, obrat, TOZD),
- stroški proizvodnje po stroškovnih mestih, nosilcih stroškov in vrstah stroškov,
- primerjava pred in pokalkulacijskih cen,
- ugotavljanje stopenj pokritja.

Projekt PIS/VP bo izpeljan na računalniku IBM 4361. Za pridobitev opisanih informacij in za izvedbo procesov pa bo potrebno še nekaj več kot trideset terminalov.

Delo na projektu poteka po principih projektnega vodenja in timskega dela.

Zasnova podatkovnih baz in dela na snovanju sistema pomenijo prenos doseženega znanja v Razvojnem centru Celje - TOZD IRC, kot nosilca projekta in se nanaša na računalniško podporo proizvodnim procesom ter na osnovanju arhitekture podatkovnih baz. Sodelovanje službe organizacije poslovanja DO Aero je usmerjeno v naslednje aktivnosti:

- sodelovanje z uporabniki informacij v TOZD Grafika, kot nosilci informacijskih potreb in zahtev,
- delo pri splošni organizaciji v sklopu projekta (izdelavo organizacijskih navodil in dokumentov),
- sodelovanje pri snovanju podatkovnega (logičnega) modela.

Služba računalniškega centra DO Aero je skrbnik za vzdrževanje in operativno vodenje posameznih modulov PIS/VP AERO TOZD Grafika. Računalniški center je zadolžen tudi za postopen prevzem celotne dokumentacije po modulih že v fazah nastajanja.

Na osnovi ponudbe: Računalniško podprt informacijski sistem za vodenje proizvodnje v AERO TOZD Grafika (Razvojni center Celje, TOZD IRC, z dne 20. 1. 1986) pripravil za objavo v časopisu NAŠ AERO.

Jani Kobal

IZ DELOVNIH OKOLIJ

Predstavitev Poslovno informacijskega sektorja

Nadaljujemo z akcijo predstavitve posameznih enot delovne skupnosti skupnih služb - tokrat je to poslovno-informacijski sektor.

Pa ne z naštevanjem nalog, ki so jasno razvidne iz opisov. V nadaljevanju poskušamo strnjeno podati svoja razmišljanja o naših ciljih, delu in težavah, ki jih v sektorju čutimo. Morda nas boste razumeli. Naše »izdelke« poznate. Omenimo jih samo nekaj. To so plani, poslovna poročila, analize in ocene poslovanja, razna statistična poročila in ne nazadnje vsakomesečni obračun osebnega dohodka... Kaj vse pa je potrebno narediti, da pripravimo vse to in še ostalo? In kaj vse vpliva na kakovost naših izdelkov? Če vas zanima, preberite.

Cilje, ki smo si jih zastavili pri svojem delovanju, lahko strnemo v kratke, vendar vsebinsko izredno pomembne besede:

ZAGOTOVITI PRAVOČASNE, KAKOVOSTNE, VSEBINSKO RAZUMLJIVE INFORMACIJE O POSLOVANJU V PRETEKLOSTI, SE-

DANJOSTI IN PRIHODNOSTI, KI NAJ SLUŽIJO KOT OSNOVA ODLOČITVAM V OKVIRU DELOVNE ORGANIZACIJE ter seveda PRAVOČASNO POSREDOVANJE INFORMACIJ IZVEN DELOVNE ORGANIZACIJE (SDK, statistika, družbenopolitične skupnosti, banke...)

Temu skupnemu cilju sledi tudi organiziranost sektorja.

V sektor, ne glede na organizacijsko enoto, prihajajo podatki ali informacije iz okolja (AERO, ali izven DO), te podatke obdelujemo, predelujemo, jih opremljamo z dodatnimi elementi in posredujemo podatke - informacije v okolje - uporabnikom v Aero (samoupravnim, poslovnim strukturam...) ali pa zunanjim uporabnikom.

Organiziranosti sektorja po funkcijah sledijo tudi organizacijske enote z osnovnimi nalogami:

– služba plana in analiz – planiranje, statistično spremljanje ter analiziranje poslovanja,

– računovodstvo – spremljanje vseh sprememb na sredstvih, virih sredstev, prihodkih in odhodkih, z analitičnim obračunom podatkov v okviru knjigovodstva osebnih dohodkov, materiala obračuna stroškov in uspeha ter finančnega knjigovodstva, seveda ob pomoči strojne obdelave podatkov.

Ker ne nameravamo naštevati vseh aktivnosti, ki se v sektorju izvajajo, saj bi bilo to preveč »suhoparno«, bomo poskusili prek področij dela izpostaviti vsebinsko problematiko, s katero se srečujemo, vpliva pa na kakovost dela.

Najprej izpostavimo področje PLANIRANJA, ki naj bi bilo osnova ciljnega delovanja vsakega subjekta.

Planiranje zajema tri temeljna področja:

- dolgoročno planiranje,
- srednjeročno planiranje,
- letno planiranje.

Ne glede na obdobje za katero planiramo, so osnova analize preteklega obdobja z ugotovljeno problematiko.

Vendar slednjega običajno sploh ne upoštevamo, planiranje pa marsikdaj jemljemo kot nujno zlo, ki ga pač zahteva zakon. Posledice tega so vedno znova prisotne kasnitve pri izvajanju terminskih planov.

Pri planiranju se poslovno informacijski sektor vključuje v plan kot organizator in usmerjevalec, usklajevalec posameznih faz planiranja ter izdelovalec celotnega plana.

S ciljem pripraviti čim bolj kakovosten plan, vključujemo v posamezne faze planiranja, poleg že z zakonom odgovornega nosilca planiranja (poslovni organ TO, DS ali DO), še strokovne delavce, ki so zadolženi za posamezna področja (prodaja, proizvodnja, nabava, vzdrževanje...)

Takšen pristop k planiranju je sicer širši in zagotavlja višjo kakovost plansko zastavljenih ciljev, zahteva pa izredno veliko usklajevanja, zaradi že omenjenega odnosa do planiranja pa vedno znova povzroča kasnitve.

In zakaj tako poudarjamo kakovostno planiranje? Le-to nam je lahko osnova pri merjavah, kako izpolnjujemo načrtane cilje. SPREMLJANJE IZPOLNJEVANJA NAČRTANIH CILJEV pa je istočasno naslednje področje našega dela.

Spremljanje poslovnih dogodkov, ki se v veliki meri izvajajo v okviru računovodstva, je skoraj v celoti zakonsko ali pa samoupravno opredeljeno. Področje finančno-materialnega poslovanja ureja več kot 800 zakonskih predpisov, uredb in navodil (lahko, da je podatek v tem trenutku

že zastarel, ker sproti ne prištevamo vsega), s tem da so spremembe dnevno prisotne, marsikdaj pa tudi v medsebojnem neskladju. K temu moramo prišteti še samoupravne ali odgovorne določitve v širšem družbenem prostoru, pa tudi v okviru delovne organizacije. Slediti vsemu temu je težko, saj prihaja vrsta zakonskih sprememb prepozno, ob realizaciji, pa so pogosto prisotne dileme o njihovi uporabi (različna tolmačenja...) Istočasno so pri našem delu zakonsko, pa tudi samoupravno dogovorjeni roki. Ne glede na to, kdaj dobimo dokumente (bodisi v okviru Aera, bodisi od drugod), moramo upoštevati zakonsko opredeljene ali samoupravno dogovorjene roke. Neizpolnjevanje rokov je tudi zakonsko sankcionirano. Vse kasnitve, ki se pojavljajo na celotni poti pretoka dokumentov ali podatkov, moramo nadomestiti. Ob tem prav tako ni upoštevano, ali so na delu vsi delavci ali ne, delo mora biti opravljeno. Problematika ob izključno ženski delovni sili, majhnih otrokih, bolniških in porodniških izostankih, pa tudi negi, je toliko bolj pereča.

Ob tem je potrebno omeniti tudi dejstvo, da je kakovost našega dela poleg ocen, v okviru delovne organizacije še pod nadzorom zunanjih institucij (SDK inšpekcija...)

Vse to predstavlja splošno problematiko, ki so ji izpostavljeni vsi računovodski delavci, ne glede na DO, povzroč pa manjšo zainteresiranost za delo na tem področju.

Da pa ne bi ostali le pri splošnem, pogledimo še posamezna področja, ki se izvajajo v okviru računovodstva.

Obračun osebnih dohodkov ob vrsti specifičnosti Aera in potrebah delavcev ter zunanjih uporabnikov, zahteva kljub sistemski obdelavi podatkov, mnogo dodatnih aktivnosti. Sistemsko obdelava podatkov in unificiran program v okviru družbenega računovodskega centra prinaša več prednosti, mnogo specifičnih zahtev Aera pa moramo obračunavati »ročno«. Prav tako še nimamo enotno urejenih poti pretoka informacij v obračun osebnih dohodkov. Vsaka napaka, ki nastane ob izredno kratkih rokih, za obračun (pri tem ni bistveno, ali je do nje prišlo v našem sektorju ali kje drugje) je za vsakega delavca boleča in seveda široko odmevna. Prizadevamo si, da bi bilo napak čim manj, če pa se že pojavijo, pa da se čim hitreje odpravijo.

Materialno poslovanje vključuje prevzeme in izdaje materiala, drobnega inventarja in polizdelkov, kar je voden preko računalnika. Velika količina dokumentov, ki so izpolnjeni na različnih vhodnih mestih, je prav gotovo eden izmed razlogov za obvezne

primerjave knjižnega stanja s skla-diščnimi evidencami. Ob tem, da predstavlja strošek materiala več kot 70 odstotkov vseh stroškov v proizvodnih temeljnih organizacijah, ter da stanje zalog pomeni vezana denarna sredstva, ki jih zagotavljamo v glavnem z najemanjem kreditov, je smiselnost nadzora toliko bolj upravičena.

Od primerne kakovosti vhodnih podatkov je marsikdaj odvisno pravilno ugotavljanje finančnega rezultata, zato velja temu problemu v prihodnje nameniti še več pozornosti.

Posebno evidenco predstavlja tudi **evidenca osnovnih sredstev**. Strošek obrabe uporabljenih osnovnih sredstev poznamo bolj pod nazivom amortizacija. Pri mesečnih obračunih uporabljamo z zakonom predpisane stopnje, katere pri letnem obračunu povečujemo na račun dela v dveh ali treh izmenah. Če bi želeli obstoječa osnovna sredstva hitreje nadomeščati, s sodobnejšimi, imamo možnost obračunavanja amortizacije nad predpisanimi stopnjami.

Takšen obračun ne bi pomenil samo večji strošek, pač pa tudi večji vir za nakup novih osnovnih sredstev, ki so tehnološko sodobnejša od obstoječih. Spremembe devizne zakonodaje nas niso obšle.

Pri vodenju stanja deviznih sredstev se nenehno prilagajamo vsebinskim spremembam, ki pa zaradi nejasnosti tolmačenj niso vedno uspešna. Spremembe zakonodaje pa zahtevajo vedno nove in dodatne aktivnosti.

Informiranje o **stroških, porabi dohodka in oblikovanju celotnega prihodka** je smiselno le, če te informacije uporabljamo za izvajanje ukrepov v prihodnje. Takšne informacije, ki lahko služijo za odločanje, so pregledi planiranih in doseženih stroškov po obračunskih mestih, po vrstah stroškov in obračun poslovne uspešnosti in neuspešnosti posameznih obratov. Posebno pozornost namenjamo mesečnim ocenam poslovanja, ki izpolnjujejo vrzel med periodičnimi obračuni ter so eden izmed pomembnih faktorjev sprotnega spremljanja finančne uspešnosti.

Vsake tri mesece ter še posebno na koncu leta pripravimo podrobnejšo informacijo o poslovanju temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb. Žal v razpravah namenjamo pozornost predvsem »bilanci uspeha«, iz katere je možno razbrati višine in vrste prihodkov, odhodkov, porabo, dohodka za obveznosti, osebne dohodke, skupno porabo in akumulacijo.

Še tako velika želja optimizem, da bomo v naslednjem letu poslovali boljše, ker se poslovno leto začne pač s 1. januarjem, je preuranjena, če po-

znamo »bilanco stanja«, ki je prav tako sestavni del zaključnega računa.

Bilanca stanja predstavlja višino našega fizičnega (v obliki osnovnih sredstev, zalog materiala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov) in finančnega premoženja (dinarska in devizna sredstva, terjatve do kupcev, plasman ipd.). Ob tem seveda ni pomembno, s kakšnimi viri imamo krita naše premoženje. Iz analiz bilanc stanja ugotavljamo negativna gibanja v smeri vse večje uporabe tujih virov, kar se seveda negativno kaže v poslovnih uspehih tekočih let.

Zaradi zahteve po prikazovanju realne vrednosti premoženja že vrsto let izvajamo revalorizacijo osnovnih sredstev. Na osnovi sprememb zakona o celotnem prihodku in dohodku se je kot novost pojavila obveznost po revalorizaciji zaloga materiala, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov na koncu vsakega trimesečja. Namen izvedene revalorizacije ni samo v izkazovanju vrednosti sredstev po tržnih cenah, pač pa tudi izkazovanje porabe po le-teh.

Marsikdo pozna računovodstvo zgolj kot vir informacij iz preteklosti, ki so v danih trenutkih lahko že neaktualne. K večji ažurnosti spremljanja poslovnih dogodkov je pripomogla uporaba računalnika in strojev srednje mehanografike. Področje materialnega poslovanja, osebnih dohodkov, osnovnih sredstev in stroškov je vodenjeno računalniško, glavna knjiga in iz nje izvedene analitične evidence ter vodenje deviznih sredstev pa prek stroja za knjiženje (Robotron).

Veliko popoldanskega dela, ob periodičnih in zaključnih računih bi lahko odpadlo ob izboljšanju pretoka dokumentov v okviru delovne organizacije in izven nje. Kljub izdelavi predlogov terminskih planov za pripravo osnov delitve čistega dohodka na osebne dohodke in sklade ob zaključnih računih se že vrsto let srečujemo s poznimi in nemalokrat tudi večkratnimi spremembami odločitev, kar nam povzroča dodatne težave v smislu ažurnosti.

Že v okviru spremljanja se vedno znova srečujemo tudi z ANALIZIRA-

NJEM. In to je tretje temeljno področje našega dela, istočasno pa osnova prvemu področju – planiranju.

Analiziranje poslovanja vključuje analize celotnega poslovanja TOZD, DSSS ali DO primerjalno na plan, preteklo obdobje ali sorodna povprečja grupacij. Analize zajemajo tudi posamezna področja. Ugotovitve analiz marsikdaj ne najdejo odziva v spremenjenem obnašanju in odpravljanju pomanjkljivosti.

Na zaključku želimo opozoriti še na problematiko našega informacijskega sistema. Parcialno razreševanje problematike na tem področju je sicer zadovoljevalo sprotne potrebe posameznih uporabnikov informacij, vendar nam trenutno stanje v Aeru nudi vse premalo sprotnih ustreznih informacij za poslovne odločitve. Tega se zavedamo tudi delavci našega sektorja, zato smo se tudi vključili v izgradnjo integralnega poslovno-informacijskega sistema. Tudi s tem sledimo osnovnemu cilju, opredeljenemu v uvodu.

Poslovno-informacijski sektor

SPOZNANJA IN NOVOSTI

Skupščina DIATI

LETNA SKUPŠČINA DRUŠTVA
IZUMITELJEV IN AVTORJEV
TEHNIČNIH IZBOLJŠAV DO
AERO

Tretjega aprila 1986 so se na letni skupščini zbrali člani DIATI Aero z namenom, da pregledajo enoletno dejavnost in se dogovorijo za nadaljnje aktivnosti. Gradivo, ki so ga člani obravnavali, je bilo objavljeno v 12. številki Informacij.

V gradivih so bili zabeleženi vsi glavni problemi, povezani z inovacijsko dejavnostjo, ki so svojo verifikaci-

jo doživeli tudi v razpravi. Razpravljalci so opozorili predvsem na:

- probleme v zvezi z izračunavanjem gospodarske koristi,
- pomembnost teamskega dela,
- pomanjkljivosti v zvezi z opredelitvijo delovnih nalog posameznih del,
- pomen in vlogo komisije za inovacije TOZD in DSSS,
- razpisovanje odprtih problemov,
- program dela DIATI je treba konkretizirati in si v prihodnje bolj prizadevati za doslednejšo realizacijo,
- odnos vodstvenih in vodilnih delavcev do inovacijske dejavnosti,
- izvršni odbor DIATI in vodstvo DO morata v prihodnje bolj konkretno skupno delovati, akcije koordinirano izpeljevati,
- za popularizacijo te dejavnosti je treba v prihodnje organizirati razstave med posameznimi TOZD.

Na letni skupščini so člani DIATI izvedli tudi nadomestne volitve vodstva, namesto Žarka Samca, ki je odšel iz DO, bo predstavnik TOZD Trženje v izvršnem odboru DIATI v prihodnje Stane Brinovec.

Skladno s Pravilnikom o podeljevanju priznanj inovatorjem so bila na letni skupščini podeljena naslednja priznanja:

1. Listino INOVATOR LETA 1985 je kot najuspešnejši inovator prejel Cveto Glavan iz TOZD Grafika

Z uporabo njegovih inovacij v proizvodnji je bila v enem letu dosežena čista gospodarska korist, ki je enakovredna 599 povprečnim osebnim dohodkom v gospodarstvu SRS v devetih mesecih preteklega leta.

2. Priznanje in zlato značko DIATI so prejeli:

Mirko Babovič iz TOZD Grafika – z uporabo njegovih inovacij je bila dosežena čista gospodarska korist, ki je enakovredna 252 povprečnim OD.

Marko Stropnik iz DSSS – z uporabo njegovih inovacij je bila dosežena čista gospodarska korist, ki je enakovredna 323 povprečnim OD.

Ferdinand Debeljak iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – z uporabo njegovih inovacij je bila dosežena čista gospodarska korist, ki je enakovredna 299 povprečnim OD.

Stanislav Fabjančič iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – z uporabo njegove inovacije je bila dosežena čista gospodarska korist v višini, ki je enakovredna 296 povprečnim OD.

Boris Tavčar iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – z uporabo njegovih inovacij je bila dosežena čista gospodarska korist v višini, ki je enakovredna 262 povprečnim OD.

Vladimir Drev iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – z uporabo njegove inovacije, je bila doseže-

Najuspešnejši inovator Cveto Glavan iz TOZD Grafika.

Največ priznanj so prejeli inovatorji iz TOZD Medvode.

na čista gospodarska korist v višini, ki je enakovredna 256 povprečnim OD.

3. Priznanje in srebrno značko DIATI so prejeli:

Jože Veber iz TOZD Grafika – z uporabo njegovih inoaiacij je bila dosežena gospodarska korist v višini, ki je enakovredna 167 povprečnim OD.

Vlado Gajšek iz TOZD Grafika – za doseženo gospodarsko korist, ki je enakovredna 67 povprečnim OD.

Bogdan Kajtna iz TOZD Kemija Šempeter – za gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 112 povprečnim OD.

Alojz Smrekar iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – za gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 134 povprečnim OD.

Marko Robida iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – za gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 100 povprečnim OD.

Alojz Masterl iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – za gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 70 povprečnim OD.

Dušan Murovec iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – za gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 70 povprečnim OD.

Rafael Tratnik iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – za gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 70 povprečnim OD.

Bojan Trtnik iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – za gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 70 povprečnim OD.

Martin Glavan iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – za doseženo gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 67 povprečnim OD.

Erna Kuralt iz TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode – za doseženo gospodarsko korist v višini, ki je enakovredna 64 povprečnim OD.

4. Skladno s sklepom izvršnega odbora DIATI pa je bilo podeljeno pisмено priznanje vodstvu TOZD Grafika za prizadevno delo na področju inovacijske dejavnosti.

Dobitnikom priznanj iskreno čestitam!

Angelca Hudej

Zagotoviti pogoje za uspešno raziskovalno delo

31. marca 1986 je delavski svet DSSS za prevzem del in nalog vodje raziskovalne enote v naši delovni organizaciji imenoval Vasja Birsa, diplomiranega inženirja kemijske tehnologije.

Tovariš Vasja Birsa je bil naš študent. Že v času študija se je vključeval v delo na razvojnem področju in v dogovoru z našo delovno organizacijo pripravil tudi diplomsko nalogo

»Specifičnosti in možnosti modificiranja disperzijskih polimerov za termolepila«.

Po zaključku študija se je 16. oktobra 1972 zaposlil kot pripravnik, med pripravništvom odslužil vojaški rok in po izteku pripravniškega staža prevzel dela raziskovalca v raziskovalnem laboratoriju. Ta dela je opravljal vse do 17. novembra 1975, ko je bil razporejen na dela vodje raziskav v polindustrijskem laboratoriju. Zatem je opravljal vodstvena dela od vodje polindustrijskega laboratorija, vodje razvojne službe in z zadnjim imenovanjem prevzel dela vodje raziskovalne enote za dobo štirih let.

Ob prijavi na razpis je tovariš Birsa predložil delavskemu svetu delovne skupnosti skupnih služb program dela. Glavni orisi njegovega programa dela za to področje so:

Osnovna naloga, ki jo mora uresničiti pri svojem delu je izpolnjevanje ciljev, ki so bili zastavljeni z oblikovanjem Raziskovalne enote.

Širša družbena podpora organiziranja Raziskovalne enote v delovni organizaciji je bila namenjena nadaljnjemu spodbujanju razvoja znanosti oz. tistim silam, od katerih se pričakuje pomemben prispevek k premostitvi težav v gospodarjenju. Razvijanje razvojno-raziskovalne dejavnosti je stal-

NAŠA MLADINA

ZSMS – ZSMS – ZSMS – ZSMS – ZSMS – ZSMS – ZSMS – ZSMS – ZSMS

Pri svojem delu smo za konkretne akcije

Pred mesecem mladosti smo. To je čas, ko pogosteje pomislimo na našo mlado generacijo, na to, kako živi, kaj in kako dela. Letošnje leto je leto kongresov. Med njimi je bil tudi mladinski.

Nekateri poznavalci razmer pravijo, da mladi še nikoli niso bili tako kritični, pa hkrati realni in tudi novatorski pri svojih kongresnih predlogih, sklepah pa tudi zahtevah.

S predstavniki osnovnih mladinskih organizacij smo se pogovarjali o njihovih aktivnostih v Aero.

V pogovoru so sodelovali predsedniki osnovnih organizacij ZSMS, Marjana KORES – Kemija Celje, Milena KRIZMAN – DSSS, Tomaž PEČNIK – Kemija Šempeter, Rajko JAGODIČ – Grafika in Zdene PODLESNIK – predsednik koordinacijskega sveta ZSMS Aero.

– Kako poteka delo v osnovnih organizacijah mladine in kakšne načrte imate za prihodnje?

Rajko JAGODIČ: V naši mladinski organizaciji delam od 1977. leta in v vsem tem času ugotavljam, da se mladi v naši temeljni organizaciji v mladinske akcije ne vključujejo radi. Kakšni so vzroki za to, bi težko odgovoril. Najpogostejši vzroki so zaradi

izmenskega dela, morda tudi zaradi težav, ki jih imajo s sodelavci, če hodi jo na sestanke. Vendar to ne bi smela biti ovira, saj vodstvo tozda z razumevanjem spremlja naše delo in nam pomaga pri izvedbi posameznih akcij. Delo v mladinski organizaciji pa še vseeno sloni le na redkih posameznikih. Menim, da smo si zastavili zanimiv program dela, v katerem je za vsakega nekaj. Žal, pa nismo sposobni organizirati niti medsebojnih športnih srečanj, ker je premalo zanimanja tudi za to. Predvidevam, da bo po volilni konferenci bolje, saj se bodo v naše delo vključili nekateri novi, mlajši člani.

Tomaž PEČNIK: V naši temeljni organizaciji se opredeljujemo bolj za konkretne akcije in manj za politično

delo. Tako so v preteklem letu izvedli nekaj športnih srečanj, skupaj z osnovno šolo smo izdali broširan časopis in razstavo ročnih del ob osmem marcu. Pred kratkim se je na volilni konferenci zbralo zadovoljivo število mladih. Res pa je, da razprava ni bila posebno kritična. Zastavili smo si pa zanimiv program dela.

Marjana KORES: Naše delo je zelo pestro zastavljeno, tako da se mladi resnično radi vključujejo. Seveda ne vsi. Tega tudi ne moremo pričakovati. Ljudje imamo preveč različne želje in interese. Naša osnovna organizacija je v tozdu enakopravna družbenopo-

litična organizacija z ostalimi, tako da se aktivno vključujemo v delo samoupravnih organov pa tudi drugih družbeno-političnih organizacij. V preteklem obdobju smo izvedli akcije čiščenja okolja v našem tozdu, okrasili smo volilna mesta ob volitvah in referendumih, organizirali smo športna srečanja, kviz v okviru sodelovanja z osnovnošolci, sprejeli smo lokalno štafeto mladosti in več ekskurzij v druge delovne organizacije v Celju in okolici. Te dni pripravljamo tudi volilno konferenco in v naših vrstah bo kar nekaj novih imen.

Milena KRIZMAN: Struktura v naši osnovni organizaciji je bolj ženska in mladinke smo v preteklem obdobju sodelovale največ pri pripravi kulturnih programov ob različnih priložnostih. Pred novim letom smo pripravili

tudi stenski časopis. Sestajamo se redno in obravnavamo gradiva, ki nam jih posreduje občinska konferenca ZSMS. Udeležili smo se tudi mladinske politične šole v Zrečah.

Zdene PODLESNIK: Ker danes med nami ni predstavnikov Medvod in Trženja, bi o njihovem delu podal nekatere značilnosti. Predsednik osnovne

organizacije ZSMS v Medvodah je Nurija PASIČ. Mladinci se vključujejo v delo samoupravnih organov, pa tudi v delo OO ZK v tozdu. Sodelujejo tudi z mladimi iz sosednjih delovnih organizacij. Res pa je, da so precej nemožni pri reševanju stanovanjskih problemov mladih. Težave imajo tudi s študijem ob delu, saj zanj ni posluha v tozdu. Predvsem zato, ker je kasneje težko najti ustrezna delovna mesta za diplomante šol.

Predsednik osnovne organizacije ZSMS v Trzinu pa je Karel VEZENŠEK. Delo v osnovni organizaciji poteka le med mladinci, ki delajo na področju Ipavčeve ulice, medtem ko na Trgu V. kongresa vlada mrtvilo. Mladinci iz aktivnega področja so organizirali očiščevalno akcijo na Trgu V. kongresa, od tod pa jim nihče ni priskočil na pomoč. Morda imajo preveč dela, ali pa so se bali, da se umažejo, kdo ve? Skratka marsikaj bo potrebno, da bo v tej osnovni organizaciji delo steklo. Ker imajo tudi ostale družbeno politične organizacije v toz-

du težave s sklepčnostjo na svojih sestankih, bo delo mladine še toliko težje oživiti, saj imajo mladi iz tako imenovane komercialne precej vzvišen, boljše rečen, aristokratski odnos do dela v mladinski organizaciji. Pa bi glede na to, da je izobrazbena struktura pri njih precej visoka, lahko storili marsikaj.

– Kako ste se pripravljali na 12. kongres ZSMS, ki je bil letos v Krškem?

Tomaž PEČNIK: Gradiva smo preučili, pripomb pa nismo imeli. Člani predsedstva so menili, da je vse skupaj preobsežno in prezahtevno napisano, da bi lahko tvorno sodelovali v razpravi. Z gradivi smo se samo seznanili.

Rajko JAGODIČ: Imeli smo enake probleme kot v Šempetru, zato ne bi ničesar dodal ob Tomaževi izjavi.

Milena KRIZMAN: Gradiva smo preučili, vsebinskih pripomb in predlogov nismo imeli.

Zdene PODLESNIK: V osnovni organizaciji, katere član sem, to je Kemija Celje, smo kongresno resolucijo preučili in oblikovali več pripomb, ki so se nanašale na štipendijsko politiko – štipendije bi se naj povečale tudi glede na stopnjo dosežene izobrazbe; stanovanjsko problematiko in pripravništvo, ki je zelo različno organizirano v posameznih delovnih organizacijah. V naših pripombah smo opredelili tudi nujnost za večje vključevanje znanosti in domačih raziskovalnih dosežkov v proizvodne postopke. V gradivih je bila premalo opredeljena vloga kulture v naši družbi. Opozorili smo na probleme v zvezi z ekologijo, predvsem ob načrtovani izgradnji jedrskih elektrarn. Skratka v delo kon-

gresa smo se posredno aktivno vključili.

– Kako vključujete v svoje delo pripravnike?

Marjana KORES: V sodelovanju s strokovno službo smo enkrat na leto organizirali razgovore s pripravniki o njihovem delu. Predstavili smo jim program dela mladinske organizacije, v katerega se lahko po želji vključijo.

Milena KRIZMAN: Pripravnike povabimo na sejo predsedstva osnovne organizacije ZSMS in jih seznanimo z našim delom. Veliko se jih takoj vključi vanj.

Rajko JAGODIČ: Pri nas je pripravnikov malo, vendar doslej ni bilo problemov pri njihovem vključevanju v delo pri strojih, za delo v mladinski organizaciji se pa redko odločijo.

Zdene PODLESNIK: Povedal bi še nekaj o pripravništvu v Trzinu. Menim, da v tej temeljni organizaciji pripravništvo ne poteka dovolj dobro, saj mentorji za posamezne pripravnike ne storijo dovolj. Premalo so seznanjeni z delovno organizacijo, kot celoto, premalo so seznanjeni s tem, kakšen okoljih. Vse to se kaže tudi v odnosu mladih do dela v mladinski organizaciji. Zato bo na področju dela s pripravniki potrebno v odnosih mentor-pripravnik marsikaj spremeniti in izboljšati.

Veliko vprašan je še, o katerih bi se s predstavniki Aerove mladine lahko pogovarjali, vendar bomo o teh govorili še drugič, saj upamo, da bomo skupaj pripravili še kakšno mladinsko prilogo našega časopisa.

Dora Rovere

Mladi aerovci o delu v mladinski organizaciji

Pred nami je priloga, ki so jo pripravili predstavniki mladinskih organizacij v naši delovni organizaciji z željo, da bi pred letošnjim mesecem mladosti seznanili naše bralce s svojim delom v preteklem obdobju in z načrti za delo v prihodnje.

KEMIJA CELJE

15. aprila so imeli mladinci v celjski Kemiji svojo volilno-programsko sejo. To je torej čas, ko je potrebno oceniti delo mladinske organizacije v obdobju po zadnji programski seji v preteklem letu.

V preteklem letu je bil položaj v tozdu Kemija Celje dokaj ugoden: beležili smo dobre poslovne rezultate, politika nagrajevanja se je razreševala celo leto, za reševanje

družbenega standarda smo namenili precej sredstev, reševanje socialne problematike je bilo sprotno – tako s strani strokovne službe kot izvršnega odbora sindikata. Zato v mladinski organizaciji ni bilo potrebnih dodatnih prizadevanj za reševanje problemov mladih na omenjenih področjih.

Predstavniki mladinske organizacije smo sodelovali na sejah samoupravnih organov in izvršilnih organov družbenopolitičnih organizacij, kjer smo se dogovarjali za skupne akcije in posredovali naša stališča o posameznih zadevah.

Največ pozornosti smo namenjali problematiki v proizvodnji, problemom poslovanja v tozdu Kemija Šempeter ter kadrovske politiki.

Na razgovoru s pripravniki smo ocenili, da je bilo nagrajevanje pripravnikov glede na lanskoletne razmere minimalno. V dogovoru s kadrovsko-socialno službo so bile opravljene korekcije nagrajevanja, ki so bistveno izboljšale položaj pripravnikov.

Pri izvajanju nalog iz programa opravljanja pripravniškega staža smo opazili, da se le-teh v vseh organizacijskih enotah ne izvajajo dosledno. Izpostavili smo problem mentorjev, ugotovili pa smo tudi, da vsi vodje organizacijskih enot niso primerni za mentorje. Menimo, da je potrebno v prihodnje nameniti več pozornosti primernosti mentorjev ter dosledno preverjati izvajanje programa.

Na pretekli programski seji smo opozorili tudi na problematiko izobraževanja mladih, predvsem na dejstvo, da v Aeru premalo izobražujemo mlade delavce iz dela. Premalo je tudi funkcionalnega izobraževanja ob delu in z delom. Nasploh še vedno prevladuje mnenje, da je dovolj samo redno šolanje, nato pa na študij pozabimo.

Vztrajati moramo, da predvsem mlade privadimo na stalno izpopolnjevanje pridobljenega znanja. To bi morala biti v prihodnje prednostna naloga strokovne službe s sodelovanjem družbenopolitičnih organizacij in strokovnih delavcev v delovni organizaciji.

Veliko pripomb smo beležili tudi o usmerjenem izobraževanju. Šolski programi še vedno niso usklajeni s potrebami združenega dela in tudi na organizacijo proizvodne prakse smo posredovali več pripomb. Menimo, da je proizvodno delo strokovno premalo zahtevno.

V letošnjem letu smo bili še posebej aktivni na področju priprav in pri izvedbi volitev. Čeprav smo v začetku ugotavljali, da je bilo v prvi fazi evidentirano izredno malo mladincev, se je kasneje struktura v korist mladih izboljšala.

Ocenili smo, da smo skoraj v vseh samoupravnih organih zagotovili zastopstvo mladih, kar pa je še pomembnejše: v organih, kjer se obravnavajo najpomembnejša področja, je zastopstvo mladih tudi dokaj številno. Teoretično imamo torej dobra izhodišča, da bomo neposredno sodelovali. Naloga predsedstva pa je, da zagotovi stalni pretok informacij in skupnega oblikovanja stališč mladih z vsemi mladimi delegati v samoupravnih organih, še posebej s tistimi, ki niso člani predsedstva naše osnovne organizacije ZSMS. Splošna ocena je, da so bile priprave dobro opravljene, problemov s soglašanjem delavcev o kandidaturi za posamezne organe ni bilo, tudi rezultati volitev so bili zadovoljivi. Prvič po uvedbi delegatskega sistema pa je bilo izrečenih nekaj pripomb na delegiranje kandidatov v višjih forumih: vrsto let se pojavljajo ena in ista imena kandidatov, ki prehajajo iz ene na drugo profesionalno funkcijo, starostna struktura organov v republiki in še posebej v federaciji je previsoka; ponovno se pojavljajo kandidati, za katere se ugotavlja, da svojih obveznosti ne opravljajo dovolj dobro. Čeprav je bilo v Celju pri organiziranju temeljnih kandidacijskih konferenc slišati nekaj pripomb, pa resničnega mnenja delavcev o posameznih kandidatih na temeljnih kandidacijskih konferencah ni bilo slišati. Ob tem izpostavljamo, da na temeljni kandidacijski konferenci v našem tozdu to ni bil slučaj. Mladi v Celju bi morali biti dosti bolj aktivni v pripravah na volitve v vseh okoljih, kot tudi na občinski konferenci mladine v Celju.

Že nekaj let ugotavljamo, da mladi ne želijo vstopati v Zvezo komunistov, zato nismo mogli predlagati kandidatov za sprejem. Vzroki so različni: od višine članarine, premajhne aktivnosti komunistov, do splošnega nezaupanja v komuniste. Komunisti so pri reševanju dejanskih težav premalo prisotni.

V nadaljevanju pa še nekaj o posameznih akcijah, ki smo jih izvedli v enoletnem obdobju:

– redno smo ocenjevali aktivnosti delegatov – članov mladinske organizacije v samoupravnih organih, delegacijah in izvršilnih organih družbenopolitičnih organizacij ter sodelovali pri oblikovanju skupnih stališč o pomembnejših področjih;

– vrsto let aktivno sodelujemo z učenci osnovnih šol Veljka Vlahoviča in Ivana Kovačiča-Efenke in varovanci VVZ Zarja, katerih pokrovitelj je naša temeljna organizacija. Posebej velja omeniti organizacijo kviza na temo KOLIKO POZNAMO AERO, na katerem je sodelovalo 30 učencev. Prav presenečeni smo bili, koliko vedo o naši delovni organizaciji in o izdelkih Aera. Sicer smo o tem v našem časopisu že pisali;

– tradicionalne so tudi ekskurzije v posamezne organizacije združenega dela v bližini Celja, z namenom, da spoznamo njihovo delo in probleme. Seveda nas najbolj zanima koliko so mladi aktivni v drugih okoljih. V tem obdobju smo obiskali: Triso Slovenj Gradec, Papirnico Radeče in Tovarno perila – Lisca v Sevnici;

– sodelovali smo na družabnih igrah mladih Aera v Šempetru, kjer je naša ekipa zmagala, kar pomeni, da smo v letošnjem letu organizatorji šaljivih iger;

– vključevali smo se v akcije čiščenja okolja;

– organizirali smo izlet mladincev na Brione in piknik ob Šmartinskem jezeru;

– v maju preteklega leta smo sprejeli lokalno štafeto mladosti;

– predlagali smo vrsto delavcev iz naše temeljne organizacije, predvsem dolgoletne Aerovce za različna priznanja in odlikovanja;

– sodelovali smo v skupnih akcijah s člani kluba OZN

– predvsem pri prodaji UNICEF izdelkov, denarnih bonov za pomoč lačnim v Afriki, pri postavljanju razstav, zbiranju odpadnega papirja in podobno.

Redno smo se vključevali v razprave na gradiva za 12. kongres ZSMS. Ocenjujemo, da je bil kongres dober, izpostavil je najpomembnejša področja dela mladih, izpostavil pa je tudi širše družbene probleme – jasno in konkretno kot doslej še nobeden od kongresov.

Končno oceno zaključkov kongresa bomo sprejeli na eni od prvih sej novo izvoljenega predsedstva naše osnovne organizacije mladine. Dogovorili se bomo tudi, katere kongresne zaključke bomo vnesli v svoj program dela.

Naša osnovna organizacija ZSMS je v preteklem letu na občinski ravni prejela kar tri priznanja, kar nas še toliko bolj obvezuje, da ostanemo še naprej delovni pri reševanju vseh problemov, ki mučijo mlade.

MEDVODE

Naša osnovna organizacija si je v preteklem letu zastavila veliko nalogo, ki jih je izvedla zahvaljujoč majhnemu številu aktivnih mladincev. Res je, da imamo v 550-članskem kolektivu skoraj eno petino mladincev (pod 27 let), vendar je na boj za boljši jutri pripravljenih le kakih 30. Kljub tako majhnemu številu aktivnih mladincev se lahko pohvalimo z nekaj zelo uspešnimi akcijami.

Naše delovanje ni bilo vezano le na temeljno organizacijo. Obiskali smo tudi druge mladinske organizacije v medvoški kotlini (Tekstilna, Donit). Ogledali smo si njihovo proizvodnjo, se pogovorili o problemih, izkušnjah, načrtih in podobnem.

Organizirali smo tudi dve predavanji. V lanskem mesecu mladosti smo izvedli akcijo za »pomoč lačnim v Afriki«.

Naša temeljna organizacija je bila lani maja organizator letnih športnih iger SOZD GLG. Mladinci smo uredili športne terene. Na počitniškem domu na Rovtarici smo z udarniško akcijo uredili okolico. Dva mladincev smo predlagali za udeležbo v zvezni mladinski delovni brigadi, vendar je akcija zaradi premajhnega zanimanja odpadla.

V oktobru sta se v malem nogometu pomerili ekipi celjske Kemije in Medvod. Menim, da bi lahko bilo sodelovanje med nami in ostalimi tozdi Aera veliko boljše, če ne bi bilo takšne oddaljenosti našega tozda od sedeža delovne organizacije.

Težave imamo tudi z udeležbo na skupnih sestankih in skupnih akcijah, ki se porajajo predvsem pri zamenjavi na delovnem mestu in prevozih, saj vse to povzroča precejšnje stroške.

Tudi sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami je zadovoljivo, vendar bi lahko bilo boljše.

V začetku leta smo pripravili problemsko konferenco, na kateri smo spregovorili o problemih mladih.

Za vse člane kolektiva smo ob novem letu organizirali nastop čarovnika. Udeležba je bila seveda veliko večja kot na očiščevalni akciji, ki smo jo organizirali pred kratkim.

Naša osnovna organizacija tudi dobro sodeluje z občinsko konferenco ZSMS Ljubljana-Šiška, en mladinec pa se bo udeležil kongresa ZK Slovenije.

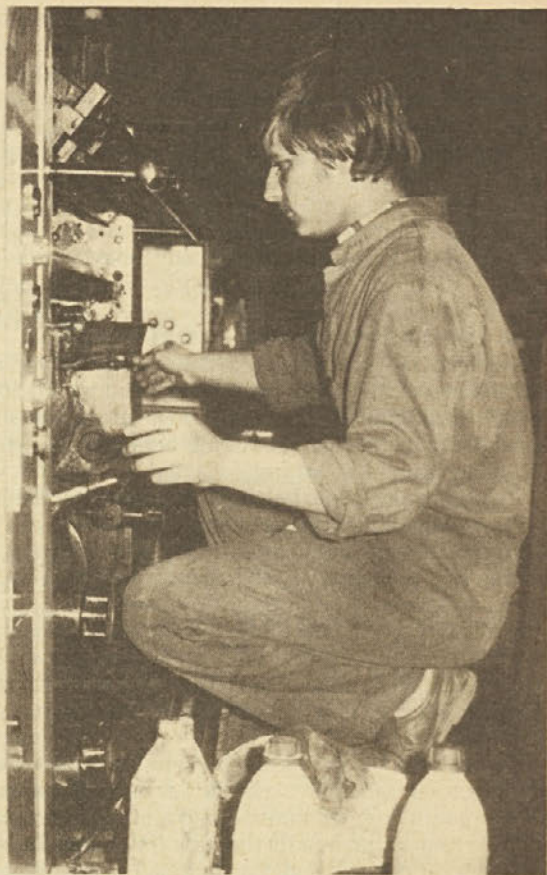
Našo mladinsko organizacijo lahko uvrstimo med delovne predvsem zato, ker smo v kolektivu, ki se lahko pohvali z zelo dobrimi rezultati poslovanja in z malo disciplinskimi prekrški.

Nacionalističnih izgredov ni, čeprav dela v tovarni okrog 40 odstotkov delavcev iz drugih republik. K temu pa niso dali svojega prispevka le aktivni mladinci, temveč vsi mladinci z ostalimi člani kolektiva.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNE SLUŽBE

V pregledu dela mladih v delovni skupnosti skupnih služb bom predstavila akcije, ki smo jih izvedli po volilni konferenci koncem lanskega leta. Poglejmo, kaj smo delali mladi v delovni skupnosti v okviru svoje organizacije v tem času:

V mesecu novembru je bil pripravljen stenski časopis v počastitev Dneva republike – 29. novembra. V tem me-

secu smo se tudi udeležili šaljivih iger, ki so jih organizirali mladinci tozda Kemija Šempeter. Udeležili pa smo se tudi mladinske politične šole, ki je bila v Zrečah, 15. in 16. novembra 1985.

V mesecu decembru smo aktivno sodelovali pri evidentiranju možnih kandidatov za organe OK ZSMS Celje. Na občinsko konferenco ZSMS Celje smo posredovali naš predlog za delegata udeleženca 12. kongresa ZSMS. Ob organizaciji družabnega srečanja delavcev Aera smo skupaj z mladinci temeljnih organizacij sodelovali pri pripravi srečelova, za katerega vemo, da je uspel.

Dogovorili smo se tudi za program dela osnovne organizacije ZSMS DSSS za obdobje december 1985 – julij 1986.

V mesecu januarju smo potrdili in sprejeli načrt delovanja ZSMS v DSSS v neposredni vojni in na začasnem ozemlju, pripravili in udeležili smo se tudi kulturnega programa ob otvoritvi razstave našega likovnega amaterja Lojzeta Pongrašiča. V tem mesecu smo se tudi seznanili z vsebino gradiva za 12. kongres ZSMS.

V mesecu marcu smo se seznanili z dopolnitvami in spremembami statuta ZSMS. Seznanili smo se tudi s pripombami in stališči, ki so se oblikovala v razpravi o osnutku gradiva za 12. kongres ZSMS in z njimi tudi soglašali.

Občinsko konferenco ZSMS Celje smo opozorili na probleme, s katerimi se že nekaj let srečujemo ob pridobivanju mladih za mladinske delovne akcije.

Obpravnavali pa smo tudi razpise za podelitev priznanj. Oblikovali smo konkreten predlog za podelitev priznanja »Zlati znak« ZSMS. Utemeljitev in predlog smo posredovali na predsedstvo Republiške konference ZSMS.

Lahko zapišemo, da smo se mladinci v delovni skupnosti prizadevali, da bi uresničili zastavljeni program dela. To nam je doslej še kar uspevalo, tako da smo lahko zaenkrat kar zadovoljni.

GRAFIKA

Naše predsedstvo se je oblikovalo pred enim letom in pol. To je prvo predsedstvo, ki je bilo izvoljeno po nesrečnem razpadu osnovne organizacije mladine v Grafiki. Zato je bilo precej težav pri delovanju ZSMS, saj smo morali pričeti z delom znova, brez prave pomoči in napotkov za nadaljnje delo.

V začetkih delovanja našega predsedstva smo si vsi aktivni mladinci močno prizadevali, da bi pritegnili čim večje število mladih k delu v ZSMS, vendar smo pri večini mladih našli nezainteresiranost. V tej in podobnih akcijah smo pridobili le nekaj mladincev in mladink za delo v predsedstvu.

Če ocenimo naša prizadevanja, lahko vidimo, da smo v zadnjih šestih mesecih našega delovanja organizirali kar nekaj akcij.

Izvedli smo srečelov, pri katerem nam je dosti pomagal sindikat, evidentirali smo dva mladince za mladinske delovne akcije, redno smo pošiljali mladince v dvodnevne mladinske politične šole, ki jih organizira občinska konferenca mladine Celje, en mladinec pa se je prek sindikata udeležil pettedenske politične šole Zveze sindikatov Slovenije, vsi pa smo bili dokaj aktivni tudi pri akcijah občinske konference ZSMS Celje.

Vse to nam je uspelo narediti v pol leta, dokler niso nastale kadrovske težave, ki so naše predsedstvo dokaj oslabile.

Naše predsedstvo so zapustili najbolj delovni in najbolj zagnani mladinci, ki so odšli v druge temeljne organizacije.

To je za nas precejšen problem, saj nismo mogli najti pravega nadomestila zanje glede na to, da je med mladimi v našem tozdu precejšnje mrtvilo. Vse delo sloni le na posameznikih in zato so tudi nastali problemi in nesoglasja v predsedstvu. To je glavni vzrok, da naša aktivnost močno upada.

Mladinci smo kljub temu sodelovali in pomagali pri akcijah, ki jih je organiziral sindikat. Tako smo sodelovali pri športnih igrah SAVA – AERO, pri sprejemu delavcev iz Mladosti Čuprija in pri obisku pevskega zbora iz Sovjetske zveze, ki je nastopil na mladinskem pevskem festivalu v Celju.

To je kratek opis delovanja osnovne organizacije ZSMS v našem tozdu. Kljub vsem kritičnim mislim pa lahko zaključimo, da smo le nekaj naredili, še sploh, če pomislim, da smo začeli čisto znova.

Kmalu bo volilno-programska konferenca in upam, da bomo v predsedstvu osnovne organizacije mladine uspeli sestaviti program dela, ki bi pritegnil večje število mladih.

KEMIJA ŠEMPETER

Z delom osnovne organizacije v tozdu Kemija Šempeter v preteklem obdobju ne moremo biti povsem zadovoljni. Kljub temu pa lahko ugotovimo, da smo nekaj le naredili, tako da ne moremo govoriti o neaktivnosti mladih v Šempetru. Aktivnosti, ki so potekale v naši delovni organizaciji mladine, so bile naslednje:

- mladinska ura v OŠ,
- sodelovanje z OŠ pri pripravi našega glasila,
- piknik,
- družabne igre (šaljive igre) na ravni DO,
- obisk mladincev iz Umaga (SIPRO Umag),
- anketa v plesnem tečaju,
- pomoč sindikatu ob zaključku leta,
- izdaja glasila »Mladi Aerovec«,
- razstava ročnih del v počastitev 8. marca,
- priprave na volilno-programsko konferenco.

Morda aktivnosti res ni bilo veliko, razloge pa bi bilo treba poiskati v premajhni samoiniciativnosti mladincev.

Nedvomno predstavlja neko oviro tudi triizmensko delo večine članov, saj se tako marsikatera stvar zelo zavleče. V prihodnje pa se bomo morali večkrat sestati.

Pohvalimo pa lahko člane mladinske organizacije, ki so se tvorno vključevali v delo samoupravnih organov v tozdu. Res je, da se mladi nismo posebej sestajali, da bi obravnavali gradiva, ki so prispela za te seje, saj bi mogoče tako prišlo do podvajanja.

Redno pa smo vključevali v delo mlade delavce in pripravnike, ki so sklenili delovno razmerje v našem tozdu, v delo osnovne organizacije ZSMS. Večina se je z veseljem vključila v delo, tako da pri tem ni bilo težav.

Omeniti tudi moramo, da smo v tozdu (vodstvo, sindikat itd.) našli na razumevanje in pomoč pri naših aktivnostih. Posebej je treba omeniti obisk mladincev iz tovarne »SIPRO« Umag, o katerem smo v naši prilogi že pisali, šaljive igre in razstavo ročnih del. Omenjene akcije so mlade v našem tozdu zelo povezale, saj se navdušujemo predvsem za konkretno delo. V poročilu je omenjeno sodelovanje z OŠ Bratov Juhart v Šempetru, poskušali smo se tudi povezati z mladino iz krajevne skupnosti Šempeter, vendar doslej še nismo našli skupnega jezika.

Seveda se bomo še naprej povezovali z mladimi iz našega kraja in delovne organizacije, kar ne bo posebej težko, saj mlade vedno veseli, da se seznanjamo z novimi ljudmi in vključujemo v zanimive, konkretno zastavljene akcije.

In zaključek. Iz vsega navedenega je razvidno, da so se mladi trudili, da bi izpeljali zastavljene programe dela. V glavnem jim je to uspelo. Seveda so bili uspešnejši tam, kjer so imeli večjo pomoč sredine v kateri delajo.

Ne glede na vse to, pa jim želimo veliko uspehov pri bodočem delu.

Uredništvo

Predstavljamo vam center za klubsko dejavnost pri OK ZSMS – Celje

Ker vemo, da je v naši delovni organizaciji tudi precej mladih, ki se zanimajo za kulturo, glasbo, ples, likovno dejavnost in podobno, hkrati pa nimajo primerne prostora, kjer bi vse to pokazali ali pa si stvari ogledali, smo se odločili, da vam predstavimo v sliki in besedi Center za klubsko dejavnost pri občinski konferenci ZSMS Celje.

Mladinski klub Celje organizirano deluje že od 15. novembra 1965 in je v preteklosti dosegal vidne uspehe, ne samo v občinskem, ampak tudi republiškem merilu, v letih, ko smo še imeli tekmovanja za najboljši mladinski klub v Sloveniji.

Kljub nekaterim težavam, ki so se pojavljale v teh dvajsetih letih, je bila klubska dejavnost ena od organiziranih oblik udejstvovanja mladih v prostem času, ki omogoča zadovoljevanje njihovih potreb in interesov na različnih področjih in jih vzpodbuja k aktivni, ustvarjalni dejavnosti.

Klub kot oblika združevanja mladih vzbuja zlasti pri starejših mnogo nezaupanja in bojazni. Ta bojazen je včasih utemeljena, saj vemo iz zgodovine kluba, da smo bili mladi včasih tudi sami krivi, ker smo bili premalo dosledni pri vsebinski in organizacijski izvedbi delovnih programov, delno pa tudi širša družbena skupnost, ki je premalo sodelovala pri reševanju in izvedbi delovnih progra-

mov in sprotne reševanju problemov Mladinskega kluba oz. Centra za klubske dejavnosti.

Ves čas pa vemo, da ob zagotovitvi osnovnih pogojev delovanja – prostor, strokovno usposobljen kader in materialna sredstva – lahko Center za klubske dejavnosti živi v skladu z individualnimi in družbenimi interesi.

Prostori, ki jih ima Center za klubske dejavnosti v Cankarjevi 13 Celje so glede na število mladincev, ki živijo v Celju še vedno premajhni, vendar pa so to kljub vsemu prostori, ki se dajo koristno uporabiti.

Ker je študentski servis, ki je razpolagal s spodnjimi (kletnimi) prostori v Cankarjevi 13 te prostore zapustil, da je OK ZSMS Celje odločilo, da zaradi prostorske stiske koristno uporabi in adaptira tudi spodnje prostore. Sočasno z adaptacijo spodnjih prostorov, pa se je odločila tudi za izboljšanje zgornjih prostorov, ki so bili v izredno slabem stanju.

Z adaptacijo so pričeli spomladi leta 1984 in jo končali v septemru 1985. Dela so se zavlekla zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

V želji, da bi bili prostori Centra za klubske dejavnosti na razpolago mladim ves dan, so se ob adaptaciji odločili, da v zgornjih prostorih postavijo »šank«, kjer bodo na razpolago topli sendviči, sokovi, mleko, čaj, kava, itd.

Želja je bila, da bi bil klub odprt že od 6.00 ure dalje in da bi v njem lahko ob zajtrku, časopisih in glasbi počakali na začetek pouka tisti mladinci-vozači, ki se kmalu zjutraj pripeljejo v Celje. Žal je Klub danes še vedno odprt le v popoldanskih in večernih urah.

Program dela Kluba lahko razdelimo na dve temeljni področji:

- vzgojno-izobraževalni program,
- kulturno-zabavni program.

Vzgojnoizobraževalni program

a) okrogle mize, razgovori, v sproščenem klubskem okolju o najrazličnejših temah, ki zanimajo mlado generacijo;

- b) razvijanje interesnih dejavnosti:
- foto sekcija,
 - video sekcija,
 - sekcija za računalništvo,
 - skupina za mirovna gibanja,
 - ekološka sekcija.

V sklopu vzgojoizobraževalnega programa bo v letu 1986 organizirano vsaj deset okroglih miz, tribun, na katere bodo povabljeni priznani predavatelji in strokovnjaki za različna področja iz republiških inštitucij. Teme tribun, oz. razgovorov bodo sproti prilagojene željam mladim, do sedaj pa so bile predlagane naslednje: odnos mladim do literature in gledališča, zgodovina glasbe in popularnih glasbenih zvrsti, mladinska subkultura, vloga ZSMS v naši družbi, mladi in potrošniška miselnost, nacionalno vprašanje, socialni položaj mlade generacije, mladi in alkoholizem, mladinsko prestopništvo.

Kulturnozabavni program

- a) glasba v živo
- nastopi mladih neveljavljenih solistov in skupin,
 - nastopi uveljavljenih solistov in skupin,
 - večeri »Pokaži kaj znaš«,
 - nastopi solistov in skupin glasbenih šol.
- b) predvajalna glasba
- tematski glasbeni večeri s komentarjem,
 - rubrika »To je moja glasba«.
- c) Plesi
- disco plesi za osnovnošolsko mladino,
 - disco plesi za ostalo mladino,
 - plesi v počastitev praznikov,

- kulturnozabavne prireditve v dobrodelne namene,
- nastopi plesnih skupin.

d) Glasbene prireditve v organizaciji CKD izven prostorov CKD

- večji koncerti uveljavljenih skupin,
- letne prireditve na prostem.

e) literarni večeri

- nastopi dramskih umetnikov,
- organiziranje gostovanj uspešnih gledaliških predstav v SLG,

- organiziranje mladinskega filmskega abonmaja.

f) Galerija

Spodnji prostori Centra za klubske dejavnosti so usposobljeni za galerijo, kjer imajo možnost razstavljati mladi ustvarjalci, ki imajo sicer le redkokdaj priložnost predstaviti svoja likovna oz. kiparska dela javnosti.

g) Dnevi mladih ustvarjalcev jazza

Prvi teden letnih počitnic nameravamo CKD organizirati jazz festival, kjer bi nastopili mladi ustvarjalci jazza iz vsakoletne šole jazza v Grožnjamu.

Menimo, da bo marsikdo od vas večkrat zavil v prostore CKD v Cankarjevi ulici, saj je iz navedenega razvidno, da so dogajanja tam pestra in zanimiva.

GOSTJE NA KONGRESU SZMS SLOVENIJE

Najpomembnejše je ozračje strpnosti

Aplavzi, ki so jih delegati namenjali govornikom na kongresu, so bili različni. Od vljudnostnih, češ saj se je trudil s svojim referatom, pa do tistih resnično spontanih, kadar je govornik zadel v črno. Zanimivo je, da sta največji aplavz delegatov v prvi komisiji, kjer je razpravljalo daleč največ delegatov, kar več kot 70, požela – gosta.

Pozdravljam vaše načelne opredelitve, želel pa bi, da tako rečem, kot starejši tovariš, opozoriti, da se boste na enkrat srečevali s težavnimi dilemami. Predvsem takrat, ko boste morali odločati med tistim, kar se dogaja na različnih področjih, ko vam ne bo uspelo najti optimalne ekološke rešitve, ob hkratni optimalni ekonomski rešitvi. Zaradi tega bi vas želel opozoriti, da je izredno pomembno imeti pred seboj jasen cilj in trdno voljo, prav tako pa tudi sproščeno ozračje. Menim, da je ozračje strpnosti pomembnejše od česar koli drugega. Dokler nimate pravice do zmote, dokler nimate pravice tvegati, tudi ne morete iznajti ničesar novega, ne utirati pot k napredku. Dovolite, da vam povem le majhen citat iz Božanske komedije florentinskega pesnika Danteja: pojdi po svoji poti, ne oziraj se na njih, toda bodi previden in hrabro naprej.

JANEZ STANOVNIK,
član predsedstva SR Slovenije

Mi preprosto hodimo po energiji, jo uničujemo. V Sloveniji, ki je gorata dežela, nimamo nobene akumulacije in nam pomladanske in jesenske vode tečejo neizrabljene. Do predlanskim je naš elektrosistem trdil, da je slovenski hidro potencial, recimo 4,5 milijarde kilovatnih ur, znaša pa vsaj 12 milijard kilovatnih ur. Vašemu rodu to ne bo uspelo izkoristiti, če se bo postopalo tako nespametno. Mi rabimo pamet, ne pa atomske centrale.

JOŽE JAN,
predsednik SPATOJ

Zanimivo!

- + Skup. deleg. SIS za telesno kulturo od skupno 12 članov – 2 člana ZSMS
- Skup. deleg. Samoup. stanov. skup. od skupno 12 članov – 2 člana ZSMS
- Skup. deleg. SIS pokojnins. in inval. zav. od skupno 12 članov – nobenega člana ZSMS.

Mladinci pa smo zastopani tudi v DPO in sicer:

Osnovna organizacija ZK TOZD Kemija Celje
od skupno 42 članov – 2 člana ZSMS
(sekretariat OO ZK – nobenega člana ZSMS)

Osnovna organizacija ZK TOZD Kemija Šempeter
od skupno 27 članov – nobenega člana ZSMS
prav tako nobenega člana ZSMS (v sekretariatu OO ZK)

Osnovna organizacija ZK TOZD Grafika
od skupno 28 članov – 5 članov ZSMS
(sekretariat OO ZK – nobenega člana ZSMS)

Osnovna organizacija ZK DSSS
od skupno 45 članov – 5 članov ZSMS
(sekretariat OO ZK – nobenega člana ZSMS)

Osnovna organizacija ZK TOZD Trženje
od skupno 31 članov – 2 člana ZSMS
(sekretariat OO ZK – nobenega člana ZSMS)

Predsedstvo akcijske konference komunistov DO Aero
od skupno 7 članov – nobenega člana ZSMS

Izvršni odbor OO ZS TOZD Kemija Celje
od skupno 14 članov – 4 člani ZSMS

Izvršni odbor OO ZS TOZD Kemija Šempeter
od skupno 13 članov – nobenega člana ZSMS

Izvršni odbor OO ZS TOZD Grafika
od skupno 17 članov – 5 članov ZSMS

Izvršni odbor OO ZS DSSS
od skupno 13 članov – nobenega člana ZSMS

Izvršni odbor OO ZS TOZD Trženje
od skupno 11 članov – nobenega člana ZSMS

Predsedstvo konference OO ZS DO Aero
od skupno 9 članov – nobenega člana ZSMS

Organi, ki delujejo pri K OO ZS DO Aero

1. **Svet abonentov**
od 11 članov – 1 član ZSMS

2. **Upravni odbor BVP**
od 9 članov – 1 član ZSMS

3. **Aktiv žena**
od 13 članic – nobene članice ZSMS

4. **Komisija za šport in rekreacijo**
od 13 članov – nobenega člana ZSMS

5. **Komisija za kulturno-zabavno dejavnost**
od 21 članov – 7 članov ZSMS

6. **Komisija za oddih**
od 5 članov – nobenega člana ZSMS

Iz pričujočega pregleda je razvidno, da stanje kakršno je, ni zaskrbljujoče, vendar pa menimo, da bi se tudi tukaj dalo še marsikaj spremeniti. Največkrat z večjo aktivnostjo mladih ob volitvah in v samem delovanju delegacij oz. družbeno-političnih organizacij.

Milena Krizman

Volitve so za nami, zanima pa nas, kako smo mladi zastopani v samoupravnih organih, delegacijah in družbenopolitičnih organizacijah TOZD, DSSS ter na nivoju delovne organizacije.

Zato smo se odločili, da bomo pripravili procentualni prikaz zastopanosti mladih glede na število mladih, zaposlenih v delovni organizaciji in v posameznih TOZD, oz. DSSS.

Stanje naslednje:

Skup. Delegacije na nivoju DO Naziv	Odstotek zastopanosti mladih na nivoju DO v skup. delegacijah
I. Skupna delegacija SIS otroško var.	1,1
II. Skupna delegacija SIS za socialno skrbstvo	1,1
III. Skupna delegacija SIS za zaposlovanje	1,1
IV. Skupna delegacija SIS za izobraževanje	1,1
V. Skupna delegacija SIS za kulturo	1,4
VI. Skupna delegacija SIS za raziskovanje	0,3
VII. Skupna delegacija SIS za zdravstvo	0,6
VIII. Skupna delegacija SIS za telesno kult.	0,6
IX. Skupna delegacija samouprav. stan. skup.	1,4
X. Skupna delegacija skup. pokoj. in inval. zav.	-
Delegacija zbora združenega dela	4,0
TOZD KC	2,2
TOZD GR	8,6
TOZD TR	-
DSSS	-

Če pa si ogledamo to stanje tudi v »številkah«, je število mladih v posameznih skupnih delegacijah glede na število članov naslednje:

- Skupna deleg. SIS za otroš. varstvo od skupno 12 članov – 2 člana ZSMS
- Skupna deleg. SIS za socialno skrbstvo od skupno 12 članov – 2 člana ZSMS
- Skupna delegacija SIS za zaposlovanje od skupno 12 članov – 1 član ZSMS
- Skupna deleg. SIS za izobraževanje od skupno 12 članov – 2 člana ZSMS
- Skup. deleg. SIS za kulturo od skupno 12 članov – 2 člana ZSMS
- Skupna deleg. SIS za raziskovanje od skupno 12 članov – nobenega člana ZSMS
- Skupna deleg. SIS za zdravstvo od skupno 12 članov – 2 člana ZSMS

Glavno breme nezaposlenosti nosijo mladi

Čeprav je pri nas stopnja brezposelnosti relativno nizka, pa podatek, da je brez zaposlitve veliko mladih usposobljenih ljudi, pove, da glavno breme tega problema nosi prav mlada generacija. Neambiciozno povpraševanje po strokovno usposobljenih delavcih, ki gre v SRS Sloveniji v 80 % na račun delavcev z I.-IV. zahtevnostno stopnjo izobrazbe, negativno vpliva na aspiracije mladine po izobraževanju, hkrati pa ovira prestrukturiranje gospodarstva.

Danes mlad človek v severovzhodnem delu Slovenije ve, da bo delo lažje dobil, če bo brez izobrazbe. Zato ni čudno, če je delež generacije, ki ne nadaljuje šolanja po osnovni šoli, ponekod celo 30 %. Med njimi so tudi odličnjaki.

Ta proces je najbolj zaznaven v nižje urbaniziranih in idustrializiranih delih SR Slovenije oziroma tam, kjer gospodarstvo predstavljajo predvsem tako imenovane dislocirane enote, za katere je značilna nizka stopnja samostojnosti kadrovske, štipendijske in razvojne politike; torej odvisnost od tako imenovanih sozdovskih central, kjer je skoncentrirano znanje, kapital in odločanje.

V tem smislu socialni položaj in kraj bivanja izrazito negativno sovpadata z možnostjo izobraževanja. Glavni paradoks pa je, da v omenjenih občinah pomanjkanje kvalitetnih kadrov in znanje predstavljajo razvojno oviro. Brez njih se razvoj nerazvitosti nadaljuje.

Poleg pomanjkanja delovnih mest (v SR Sloveniji je 42 % brezposelnosti ciklične narave) je po pomembnosti še bolj pereče vprašanje kvalitete delovnih mest, ki je, kot smo že omenili, posledica neambicioznega povpraševanja po kadrih in neugodne strukture razpisanih štipendij.

Do konca stoletja se bo na novo zaposlilo 400.000 mladih ljudi, v glavnem kvalificiranih, in to predvsem v obliki nadomestnih zaposlitev. Od kvalitete delovnega mesta pa je odvisno, koliko omogoča in stimulira uporabo znanja ter kreativnosti in ustvarjanje čim večjega dohodka. Pomanj-

kanje in slaba kvaliteta delovnih mest tako pred družbo v celoti, še zlasti pa pred mladino, postavlja vprašanje iskanja novih kvalitetnih zaposlitvenih možnosti, kar gotovo ne bo moglo zaboliti pravičnejše porazdelitve dela (skrajšanje delovnega časa), ter tako delno rešiti vprašanje zaenkrat še prikritih tehnoloških viškov delovne sile, ki jih strokovnjaki pri nas ocenjujejo na okoli 150.000 delavcev. Druga možna smer iskanja rešitev pa je razvijanje male industrije oziroma malih proizvodnih enot, brez katerih se ne more razviti tehnološko in razvojno usmerjena industrija.

Vprašanja, ki smo jih kritično prikazali do sedaj, se skoncentrirajo ter najbolj jasno zaostrijo v primeru mlade družine, ki je sinonim za družbene pogoje dela in življenja.

Gre za nizke osebne dohodke ter nedostopne pogoje najemanja kreditov, hkrati pa izrazito visoke stroške zaradi ureditve osnovnih življenjskih pogojev, ki jih mlada družina (razen, če ne ostane v veliki odvisnosti od sorodstva) na podlagi rednega dela v polnem delovnem času ne more pokriti.

Znotraj tega kompleksa še najbolj izstopa stanovanjska problematika, ko je spričo drage, neracionalne gradnje, ekonomskih stroškov ogrevanja in opreme stanovanja, »neekonomskih« osebni dohodkov ter socialno neselektivne stanovanjske bančne kreditne politike, dostop do stanovanj na podlagi lastnega dela mladi generaciji praktično zaprt.

Primerjava cene m² stanovanja s povprečnim osebnim dohodkom to potrjuje.

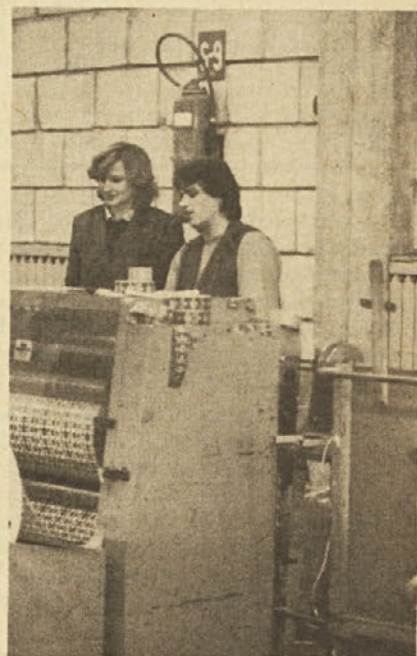
Stanovanj gradijo vedno manj, to še posebej velja za družbenolastniška stanovanja. Pogoji delitve pa se zaostrijejo na račun mladih delavcev in družin ter socialno ogroženih delov delavskega razreda. V tem trenutku je v Sloveniji okoli 20.000 prosilcev za stanovanja.

Raziskava Kvaliteta življenja, ki je reprezentativna za SR Slovenijo, narejena pa je bila na Inštitutu za sociologijo pri Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani, ugotavlja, da v skupini od 15 do 24 let živi 85 % anketirancev v stanovanju sorodnika. Tudi skupina od 25 do 30 let, ki je že dalj časa zaposlena, je v pretežni meri stanovanjsko odvisna od starejše generacije oziroma sorodstva.

Večina mladih ljudi svoj stanovanjski problem rešuje po 34. letu starosti.

Globalizacija krize je dodatno zaostriła razmere znotraj tistih družbenih struktur, v katerih mlada generacija dela in živi. Delno smo želeli te razmere nakazati. Če smo se pri tem omejili in poudarili zgolj nekaj segmentov, to ni bilo z namenom zanikati kulturne, idejne in socialne subjektivitete mladih ljudi. Pokazati smo želeli, da mladinsko vprašanje oziroma tisti del, ki se kaže v neenakopravnem položaju do ostalih socialnih struktur, lahko rešimo le znotraj reševanja ključnih družbenih problemov, zato je to družbeno vprašanje. Toda atribut družbenega le ne more zasenčiti dejstva, da mlada generacija, ki se z nekim problemom srečuje, to občuti na specifičen način in da temu primerno tudi reagira ter išče in predlaga rešitve.

»ZIHERLOVI DNEVI« 1985

na usmeritev naše družbe na področju obvladovanja gospodarskih tokov.

Zato želi pri delu dati svoj prispevek k izpolnitvi razvojno raziskovalnih nalog, za katere meni, da vsebujejo čimveč lastnega znanja.

Meni, da v okviru Aerovega proizvodnega programa velja realno ločiti naloge, pri katerih je treba graditi lastno znanje, od nalog, kjer je v danem trenutku to nesmiselno. Vsako nalogo je potrebno sistematično ovrednotiti z vidika potrebnega časa za realizacijo in smiselnosti lastnega razvoja.

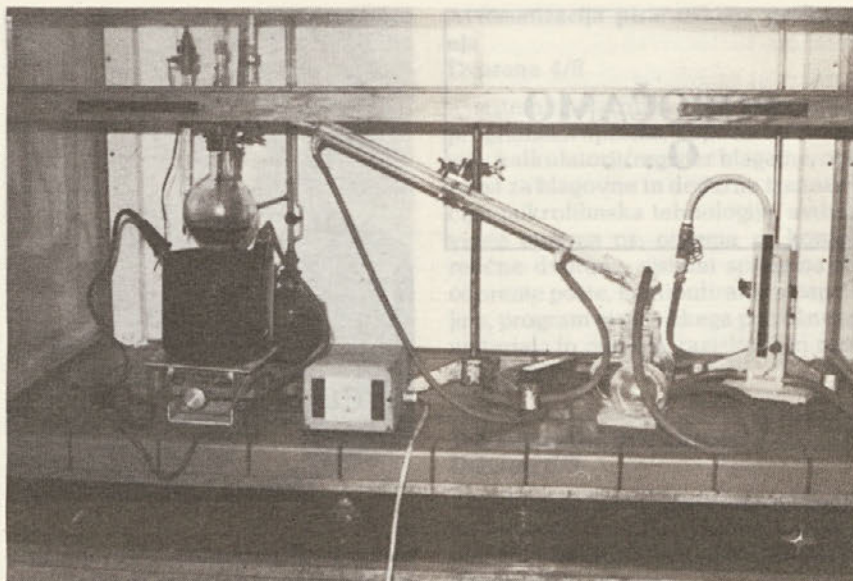
Drug pomemben prispevek k bolj kakovostnemu delu na razvojno-raziskovalnem področju v Raziskovalni enoti sledimo tudi z notranjo organiziranostjo. Najprej je potrebno utrjevati nov programski način vodenja raziskovalnih nalog. Nalog je v takih primerih sicer manj, vendar so bolj kakovostno izdelane in bolj preverjene skozi vse parametre, ki so potrebni za postavitve kakovostne nove proizvodnje. Vsekakor gre v teh primerih za izpostavljeno odgovornost posameznih vodij razvojno-raziskovalnih programov. Njegov prispevek bo v tem da v okviru sodelovanja znotraj Raziskovalne enote v delovni organizaciji in izven nje pomaga pri pravočasni in kakovostni izpolnitvi zadanih nalog.

Meni, da velja poseben poudarek izgrajevanju boljših medsebojnih odnosov znotraj Raziskovalne enote in izven nje, le-ti pa bodo omogočili stalno rast kakovosti dela.

V okviru posameznih programov, je potrebno zagotavljati stalno strokovno rast izvajalcev le-teh. Zaveda se, da le tako in z vztrajnim raziskovalnim delom lahko pridemo do lastnih znanj, ki bodo imela tudi pomembno ekonomsko vrednost.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti na vse večjo potrebo po vključevanju interdisciplinarnih znanj v uresničevanju posameznih nalog. Zastopa namreč stališče, da je pri tem delu, kljub ozki usmerjenosti nujno iskati povezave izven raziskovalne enote, saj je prepričan, da je nesmiselno na enem mestu združevati vsa potrebna znanja za izvedbo razvojnih nalog. V mislih ima nadaljnje sodelovanje z nekaterimi kvalitetnimi raziskovalnimi ustanovami in univerzami v naši republiki, izven nje in izven meja naše države.

Poseben poudarek pri svojem delu želi dati spremljanju proizvodnje v svetu, ki je sorodna Aerovi in siceršnjemu razvoju znanosti na tem področju, da bi tako pridobili kakovostne informacije tudi o novih proizvodnih programih, ki so izven našega proizvodnega programa, pomenijo pa po-

membna nova jedra gospodarskega razvoja v svetu.

Tovariš Birsa je navedel še nekaj konkretnih nalog, ki jim želi posvetiti posebno pozornost.

V okviru pripravljenih razvojnih programov in v okviru nalog, ki so v pripravi v Raziskovalni enoti, želi poudariti, da delajo na nekaterih programih, ki imajo možnosti, da postanejo izvozni.

Omenja dva programa: mikrokapsuliranje, kjer razpolagamo z znanjem na dovolj visoki ravni in ocenjuje, da obstajajo možnosti izvoza v različnih oblikah (repro material, znanje) in proizvodnjo kakovostnega termoreaktivnega papirja, ker vemo, da je trend rasti porabe tega materiala na Zahodu in Vzhodu zelo visok.

Tudi v prihodnje želi usmerjati raziskave tako, da bo delež uvozne substance v izdelkih čim manjši.

Poseben poudarek bo namenil nalogam, ki bodo pomenile preobrazbo proizvodnje v Kemiji Šempeter. V prvi fazi razmišljajo o nalogah s področja proizvodnje specialnih lepilnih trakov v najširšem možnem smislu.

V okviru Raziskovalne enote želi zagotoviti tudi nadaljevanje postopnega uvajanja sistematike v raziskave, izgradnji informacijskih sistemov za posamezna raziskovalna področja do strukturiranja informacij v eksportne sisteme. Ob tem ne smemo pozabiti na izgradnjo sistema zaščite lastnega znanja oziroma vlaganj, ki jih Aero namenja za razvojno področje.

Za inovacijsko dejavnost želi, da leta prek Raziskovalne enote sledi prehodu iz kvantitete na kvaliteto. To pomeni ustvariti pogoje, da pridemo do čim bolj kakovostnih inovacij, pa čeprav jih bo po številu manj kot doslej.

Več bo potrebno storiti za dopolnitev dejavnosti službe za uporabnost novih proizvodov.

Na koncu je dodal še nekaj misli oziroma ugotovitev, ki so se mu porajale ob sprejemu plana za leto 1986.

Prva ugotovitev je, da pri sprejemanju ni zasledil, da bi veliko delavcev zaupalo v vlogo raziskovalne dejavnosti pri aktivnostih gospodarske stabilizacije. Pogreša dolgoročne predloge s strani temeljnih organizacij na posamezne raziskovalne programe. Pogreša tudi realnejšo presojo o potrebi po zagotovitvi osnovnih faktorjev za uspešno raziskovalno delo. Predvsem misli na zagotovitev potrebnih sredstev, kadrov, opreme in prostorov. Ob svojem prepričanju, da časovno kasnimo pri uresnitvi nekaterih udarnejših programov, želi, da bi vsi skupaj zavzeli odgovornejši odnos do realizacije le-teh. Vodja Raziskovalne enote bi moral imeti možnost o njih večkrat in jasneje izmenjati mnenja z najodgovornejšimi delavci za razvojno področje na ravni delovne organizacije.

Upamo in želimo, da bo tovariš Birsa zastavljene naloge skupaj s sodelavci uresničil in tako pomagal pri reševanju problemov, ki se nam zastavljajo pri uvajanju novih tržno zanimivih proizvodnih programov.

Uredništvo

POROČAMO O ...

moupravnih postopkov, varovanje pravic in dolžnosti delavcev in izboljšanja pogojev delovanja posameznih dejavnosti, ki delujejo pri konferenci kot na primer športna in kulturna dejavnost. Toliko o tem. Zdaj pa k našemu razgovoru.

– Kako je potekal kongres in kako si ga ti doživljal?

V sindikatu smo od enajstega kongresa ZS Slovenije veliko pričakovali. Uvodna beseda tovariša Orožna je bila kritična in motivacijska. Kot veste smo na kongresu delali v treh komisijah. V prvi komisiji smo obravnavali naloge Zveze sindikatov Slovenije v nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja, v drugi usmeritve ZSS pri ustvarjalnosti delavcev, razvoja proizvodnih sil in njihovega učinkovitega izkoriščanja za bolj kakovostno življenje in delo. V tretji komisiji pa smo obravnavali naloge ZSS pri usposabljanju za uveljavitev njene vloge v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja. Bil sem med tistimi, ki so delali v prvi komisiji. Pripravljenih je bilo več kot osemdeset razprav. Polovica od te številke je bila podana ustno medtem, ko je druga polovica izšla v pisni obliki. Pomembno je, da sta obe celjski razpravi prišli na dnevni red. Iz razprav je bilo razvidno, da se pri nas odpira vrsta vprašanj, ki ne bodo rešljiva v kratkem času.

Če preletim najbistvenejše, izvozni problemi kot veste zelo pestijo slovensko gospodarstvo, saj je udeležba izvoza le-tega v skupnem jugoslovanskem izvozu zelo visoka. S kakšnimi težavami se otepajo pa ni potrebno posebej pojasnjevati, o tem slišimo vsak dan znova. Neglede na to, da so osebni dohodki višji, življenjska raven delavcev nenehno pada. Vsi razpravljalci iz različnih branž (lesarji, kemiki, kovinarji, železarji in drugi)

so opozarjali, da povsod pada akumulativna sposobnost posameznih delovnih organizacij. Vse slovensko gospodarstvo se nahaja v težavah, ki bodo jutri še bolj prisotne. Želimo več kot nam omogočajo dane možnosti, razen tega pa ni pravega odnosa med delovno sredino, ki dobro dela in drugo, ki dobro posluje pa ne zaradi dela, temveč zaradi cenovne politike in podobnega.

– Kaj predvidevajo kongresni zaključki v zvezi z zadnjim problemom?

Predvsem to, da bo potrebno s socialnim gledanje na vso to problematiko v naši družbi prenehati. Selekcionirati bo potrebno sredine, ki dobro in slabo delajo. Upoštevati Zakon o združenem delu in upoštevati likvidacijske postopke povsod kjer se družbena skupnost ne bo drugače odločila.

– Na kaj so opozarjali razpravljalci, kar se tudi tebi zdi zaskrbljujoče?

Na to, da nobena gospodarska dejavnost ne gleda optimistično na prihodnost, ker ni dovolj investicijskega denarja za posodobljanje industrije. Kongres je prinesel mnogo ugotovitev, vendar le v eni smo si bili edini, da v kolikor ne bo kmalu konkretnih akcij na tem področju, bo razkorak med razvitim svetom in nami še globlji.

– Kateri so po tvoje pomembnejši zaključki kongresa?

Menim, da so bili zaključki kongresa preveč načelni in premalo udarni. V samem programu niso zapisane dovolj obvezujoče smernice. Vendar bo iz smernic v praksi treba, kljub vsemu spoznati, da je sindikat fronta delavcev, ki ne more razmišljati in delati enako kot druge družbenopolitične organizacije. Tudi izvršni odbori bodo dobili večjo avtonomnost in zaščito, ki naj bi veljala za odločitve, ki niso vedno v skladu z željami nekaterih znotraj TOZD, oz. DO in da ne bodo sindikalni aktivisti po takšni odločitvi poklicani na pranje možgan. Sindikat znotraj TOZD in DO mora biti institucija, ki brani interese delavcev in se zato ne sme podrežati interesom poslovodne strukture.

Povedal bi še to, da Celje, kot trenutno največja občina v Sloveniji, po številu prebivalcev, ne zaseda veliko delegatskih mest v Zvezi sindikatov Slovenije in Jugoslavije. Naš prispevek je na tem področju odločno preskromen, še sploh če upoštevamo probleme, ki jih v Celju imamo. Sicer pa enaka ugotovitev velja tudi za druga področja, saj smo premalo prisotni v teh organih, da bi lahko vplivali na politične in gospodarske odločitve.

-dr-

Naš delegat na 11. kongresu ZSS

Marjan MIRNIK je bil naš delegat na 11. kongresu Zveze sindikatov Slovenije, ki je za nami.

Pred kongresom smo v časopisih lahko prebrali vrsto člankov, ki so brez dlake na »peresu« obravnavali delo sindikata danes v naši družbi. Pisali so o tem katere zastavljene naloge je sindikat uresničil, še več pa o onih, ki jih ni.

Zato je bila vloga delegatov na kongresu še toliko pomembnejša in njihova naloga toliko težja. Saj v današnji težki gospodarski situaciji vsi člani sindikata veliko pričakujemo od te organizacije. O vsem tem in še o čem smo se želeli pogovoriti s tovarišem Marjanom MIRNIKOM našim, celjskim delegatom na slovenskem sindikalnem kongresu. Še prej pa bi želeli Marjana MIRNIKA predstaviti.

Od leta 1970 deluje v sindikatu. V tem času je opravljal različne dolžnosti. Bil je predsednik osnovne organizacije sindikata, predsednik konference osnovnih organizacij sindikata v Aeru (dva mandata), je član izvršnega odbora kemične, gumarske in nekovinske industrije pri občinskem sindikalnem svetu ter istega odbora pri republiškem sindikatu. Deloval je v sindikatu Cinkarne in Aera, tam pač kjer je delal in dela. K temu bi še pridali, da je konferenca sindikata v Aeru v času njegovega predsedovanja dosegla bistveno kvalitetnejšo raven delovanja, saj so bile naloge, ki so jih izvedli pomembne za izvedbo vrste sa-

Aero tretjič na CeBIT

CeBIT '86 – HANNOVER
12. 3.–19. 3.

SVETOVNI CENTER PISARNIŠKE, INFORMACIJSKE IN KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE

CeBIT je največji in najpomembnejši sejem na svetu, na katerem proizvajalci opreme, potrošnega materiala in storitev predstavljajo svoje najnovejše dosežke (prototipe) in osvojene programe za potrebe svobodne poslovne informatike.

Leto 1986 predstavlja prelomnico v sejamski zgodovini, saj se je specialni sejem CeBIT ločil od tradicionalnega spomladanskega Hannoverskega sejma industrijskih dosežkov. Ta pomemben korak so narekovali pritiski številnih razstavljalcev, ki niso uspeli pridobiti omejenega razstavnega prostora in razvoj informacijske tehnologije, ki je dajal CeBIT-u nove vsebinske razsežnosti.

Osnovni podatki o sejmju

Leto:	Število razstavljalcev:
1970	625
1975	631
1980	890
1985	1220
1986	1700

2. Struktura razstavljalcev v letu 1985:

117 iz dežel EGS (brez ZRN)
108 iz ostalih evropskih držav

»108 je Aero«

155 iz čezmorskih držav
840 iz ZRN

Leto:	Razstavni prostor:
1970	53.335 m ²
1975	59.984 m ²
1980	96.236 m ²
1985	175.000 m ²
1986	306.000 m ²

4. Število razstavnih dvoran:

Leto:	Število obiskovalcev:
1970	59.000
1975	102.000
1980	184.000
1984	290.000

Leto:	Število obiskovalcev:
1970	59.000
1975	102.000
1980	184.000
1984	290.000

PRIKAZ POVRŠINSKE RAZPOREDITVE IN OPREDELITVE DEJAVNOSTI PO RAZSTAVNIH DVORANAH CeBIT '86

Pisarniška informacijska in komunikacijska tehnologija

Dvorana 1

– računalniška obdelava podatkov, pisarniške komunikacije, besedno pro-

cesiranje, avtomatizacije pisarniškega poslovanja, kopirna in mikrofilmska tehnika, distribucija informacij, kalkulatorji, oprema za blagovne in denarne transakcije, pisarniška oprema in pripomočki.

Tehnologija bančnih in varnostnih sistemov

Dvorana 2

– oprema za bančne in varnostne sisteme, računalniško podprt bančni sistem, sistemi gotovinskega poslovanja, bančne storitve, pisarniška oprema.

Programska oprema za obdelavo podatkov, CIM sistemi

Dvorana 3

– sistemi in zaprti sistemi programske opreme, grafični software, CAD, CAM, CAE, poslovno svetovanje, periferne enote za grafične sisteme, tehnično risanje, zbiranje podatkov.

Avtomatizacija pisarniškega poslovanja

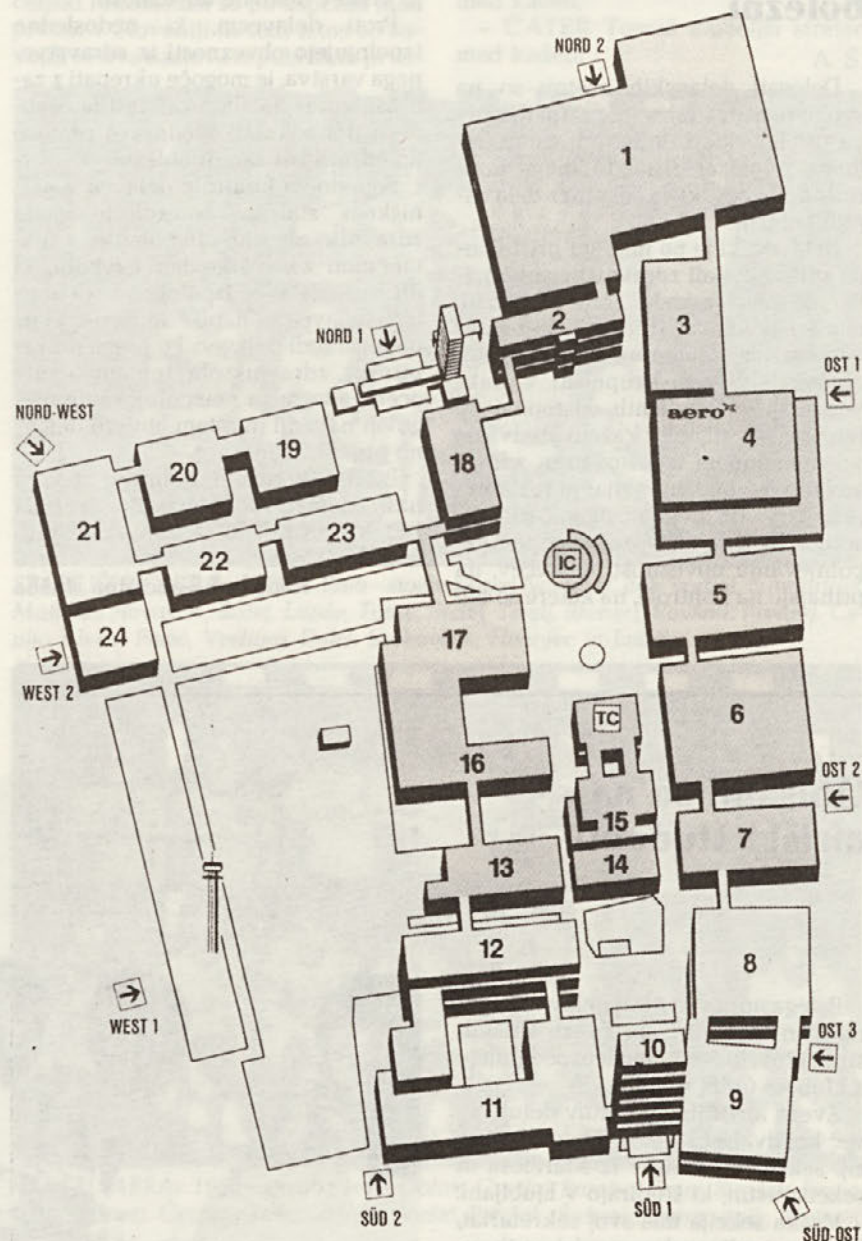
Dvorana 4/8

– sistemi pisarniške avtomatizacije, programska oprema, kopirna tehnologija, kalkulatorji/register blagajne, oprema za blagovne in denarne transakcije, mikrofilmska tehnologija, avdio-video oprema oz. oprema za konferenčne dvorane, sistemi sprejema in odpreme pošte, manipuliranje s papirjem, program pisarniškega potrošnega materiala in opreme, raziskava in razvoj CeBIT.

Telekomunikacijski sistemi

Dvorani 6/7

– telekomunikacijski sistemi za osebno in javno uporabo, komunikacije s pomočjo radijskih in satelitskih zvez, TV in video oprema.

Mikroračunalniška tehnologija

Dvorane 13/16/17/18

– mikro in osebni računalnik, periferne enote, programska oprema za mikro in osebne računalnike, video prikazovalniki na delovnem mestu, periferija, OEM produkti, DP oprema in pripomočki.

Aero je razstavljal v dvorani 4, na površini 88 m². Kakor sejem sam, tako je tudi Aero nastopal na večjem razstavnem prostoru, bolje organiziran kot v preteklosti, s cilji na področju:

1. izvoza; preveriti možnosti plasmana in pozicije prodajnega programa v konkurenci s svetovnimi proizvajalci.

2. razvoja; spoznati trende razvoja v svetu.

Kakšni so bili rezultati, bomo poročali v prihodnji številki. Ocena nastopa iz organizacijskega vidika pa je pozitivna. Oprema razstavnega prostora in način predstavitve dejavnosti Aera so bili na ravni svetovne konkurence.

(se nadaljuje)

Delovanje Zveze se odvija predvsem na kulturnem in športnem področju, organizirajo tudi okrogle mize ter predavanja po šolah in v delovnih organizacijah. Zveza pomaga tudi študentom pri reševanju njihovih šolskih in socialnih problemov, skrbi pa tudi za zabavna srečanja študentov ob disco glasbi.

Z Aerovim klubom OZN afriški študenti sodelujejo že sedem let. Enkrat do dvakrat v letu obišejo našo delovno organizacijo, kjer klub OZN organizira športna srečanja.

Tokrat so si najprej ogledali proizvodnjo v Grafiki in Kemiji Celje. Nato so se zbrali v jedilnici tozda Grafika, kjer so jih predstavniki kluba OZN Aero seznanili z našo organiziranostjo, proizvodnim programom in delom kluba.

Gostje so se zanimali za pogoje štipendiranja v naši delovni organizaciji ter za delovno prakso in počitniško delo. Zanimalo jih je kakšen družbeni standard imamo v Aero, koliko Aerovih družbenih stanovanj uporabljajo naši delavci, kako in kje preživljajo počitnice in kakšne možnosti imajo mladi aerovci za izobraževanje ob delu.

Po razgovoru se je srečanje nadaljevalo na nogometnem igrišču na Skalni kleti, kjer so se v malem nogometu pomerili: Zveza afriških študentov Maribor, Zveza afriških študentov Ljubljana, Izletnik in Aero. Tekme so se odvijale v pravem nogometnem vzdušju, manjkali niso tudi prepiri s sodnikom. Zmagala je ekipa Izletnika, druga je bila ekipa Aera, tretja Zveza afriških študentov Maribor, četrta pa Zveza afriških študentov Ljubljana.

Nogometna srečanja so se sklenila proti večeru. Po večerji so vsi še malo pokramljali in ob spremljavi kitare zapeli.

Srečanje predstavnikov Zveze afriških študentov in kluba OZN Aero je brez dvoma vsem ostalo v spominu kot prijetno doživetje.

Dora Rovere

Laična kontrola delavcev, ki so odsotni z dela zaradi bolezni

Delegati delavskih svetov so na svojih rednih sejah v februarju in marcu sprejeli sklep, da se tudi v naši delovni organizaciji uvede laična kontrola delavcev, ki so odsotni z dela zaradi bolezni.

Delavec, ki je po mnenju pristojnega zdravnika ali zdravniškega konzilija odsoten z dela zaradi bolezni, mora izpolnjevati tudi nekatere obveznosti iz samoupravnih splošnih aktov zdravstvene skupnosti. V praksi prihaja do različnih odstopanj do teh obveznosti, ki se kažejo predvsem v premajhnem spoštovanju zdravstvenih navodil, opravljanju različnih pridobitvenih dejavnosti v času odsotnosti z dela ter v nedoslednem izpolnjevanju obveznosti delavcev, da prihajajo na kontrole, na katere so bili

poklicani, ali da o svojem bolezenskem stanju seznanijo delovno organizacijo.

V teh primerih gre tudi za neutemeljeno odsotnost z dela, kar pomeni težjo kršitev delovne obveznosti.

Proti delavcem, ki nedosledno izpolnjujejo obveznosti iz zdravstvenega varstva, je mogoče ukrepati z zadržanjem izplačila nadomestila osebnega dohodka ali z odpravo pravice do odsotnosti zaradi bolezni.

Pobudo za kontrolo delavca v bolniškem staležu kontrolorju poda zdravnik obratne ambulante z natančnimi zdravnikovimi navodili, ki jih mora delavec izpolnjevati. O kontroli delavca se napiše zapisnik, ki ga podpiše tudi delavec. Po pregledu zapisnika, zdravnik obratne ambulante oceni, ali gre za neizpolnjevanje njegovih navodil in o tem obvesti delovno organizacijo.

Laično kontrolo bolnikov bo za našo delovno organizacijo izvajala DO Varnost, TOZD Varovanje premoženja Celje.

Kadrovsko-socialna služba

Obiskali so nas afriški študenti

Petega aprila so našo delovno organizacijo obiskali člani Zveze afriških študentov, ki že sedmo leto sodelujejo s klubom OZN v Aero.

Zveza afriških študentov deluje že več kot dvajset let v okviru dveh sekcij: sekcija študentov iz Maribora in sekcija tistih, ki študirajo v Ljubljani.

Vsaka sekcija ima svoj sekretariat, ki ga sestavlja sedem predstavnikov.

ŠPORT IN REKREACIJA

15. Zimske igre papirničarjev Slovenije

Petnajste zimske igre papirničarjev Slovenije so se odvijale 23. februarja na Kopah. Letošnji organizatorji iger so bili papirničarji iz Krškega. Močno so si prizadevali, da bi igre na vsak način izpeljali uspešno, žal pa jim vreme in na koncu še smučarski klub iz Slovenj Gradca nista ugodila. K sreči so vodje ekip razburjene duhove toliko pomirili, da je bila prireditev izpeljana do konca.

Ekipa Aero-TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode je v primerjavi z ostalimi papirnicami med najmanjšimi po številu zaposlenih, zato tudi nimamo možnosti nastopati v vseh kategorijah, ki so na sporedu, vendar pa kljub temu dosegamo izredno dobre rezultate.

Odličen uspeh s tretjim mestom v skupini A je dosegla JOLANDA LUŠTREK, enajsto mesto v skupini B pa VLASTA BRANK.

OSTALE UVRSITITVE:

Moški SKUPINA A

- 3. mesto SEDEJ JAKA
- 13. mesto BERGANT JOŽE
- 20. mesto ERJAVEC ALEŠ
- 29. mesto ŠETINA MIHA

Moški SKUPINA B

- 5. mesto NOVAK TONE
- 10. mesto BRANK STANE

Moški SKUPINA C

- 4. mesto HOČEVAR FRANC
- 15. mesto PLEŠEC VLADO
- 16. mesto SMOLE RUDI

Moški SKUPINA D

- 14. mesto VOLČIČ JOŽE
- 20. mesto BREKIČ DUŠAN

KONČNI VRSTNI RED:

1. Papirnica Vevče
2. Tovarna celuloze in papirja Krško
3. Kartonažna tovarna Ljubljana, lenpenka Tržič, Valkarton Logatec
4. Sladkogorska Sladki vrh
5. Aero – TOZD Tovarna celuloze in papirja Medvode

6. Papirnica Radeče
 7. Papirografika
 8. Papirnica Količevo
 9. Obir – Avstrija
 10. SOZD Slovenija papir
 11. Inštitut za celulozo in papir
 12. Rudnik kaolina Kamnik
- Franc Hočevar

Predstavljamo vam – slovenske rokometne prvake 1986

Celjski rokomet ima že dolgoletno tradicijo v vzgajanju odličnih mladih rokometišev, kar je rezultat načrtnega dela že v osnovnih šolah. Mladi celjski rokometiši so po uspehih med prvimi v Sloveniji in tudi letos so osvojili že dva naslova republiških prva-

kov – med starejšimi pionirji (letnik 1971 in mlajši) ter kadeti (letnik 1969 in mlajši):

Tudi med posamezniki so mladi Celjani osvojili najbolj laskave naslove v republiki:

- LUPŠE Kristijan najboljši igralec med st. pionirji,
 - BAMFRO Tetey najboljši igralec med kadeti,
 - STRAŠEK Boštjan najboljši vratar med kadeti,
 - ČATER Tomaž najboljši strelec med kadeti.
- A. Š.

STAREJŠI PIONIRJI »AERA« 1986 – stojijo z leve: Novak D. (teh. vodja), Pungartnik, Matovič, Novak P., Ratej, Lupše, Tome, Sedej, Tiselj, (trener), Rovšnik (trener). Čepijo z leve: Pešič, Vešligaj, Dujic, Leskovšek, Hohnjec in Lubej.

KADETI »AERA« 1986 – stojijo z leve: Oblak, Cvetko, Bamfro, Čater, Strašek, Franc, Tiselj (trener). Čepijo z leve: Vrščaj, Goršič, Privšek, Šušterič, Pungartnik, Matovič in Šafarič.

Tek za zdravje

Med številnimi športno-rekreacijskimi aktivnostmi, ki so zelo koristne za posameznikovo zdravje in počutje, je tudi tek v naravnem okolju.

»Več tecite in dlje boste živeli«, je že dolgo znana ugotovitev mnogih strokovnjakov in med njimi tudi vse večje število zdravnikov. Vedno več je zdravnikov, ki namesto različnih zdravil v obliki tablet predpisujejo gibanje in aktivnost v naravnem okolju.

Tek v naravnem okolju ali pa tudi na atletski stezi koristi vsakomur, ne glede na spol in starost. S tekom se namreč povečujejo tako imenovane aerobne sposobnosti. Tek v veliki meri učinkuje na živčno-mišični sistem ter na druge življenjsko pomembne sisteme in organe. Kot je znano, se tekači zelo učinkovito borijo proti pojavom arterioskleroze, oziroma povečanemu krvnemu pritisku, ki je redni spremljevalec sklerotičnega ožilja.

Poglaviti problem pri skoraj slehernem človeku je, kako spremeniti način življenja in se v imenu dobrega zdravja lotiti redne telesne aktivnosti. Spremeniti način življenja vsekakor ni preprosta stvar, je pa vendarle stvar volje, kajti takšnega koraka namesto vas ne more opraviti prav nihče. Hoja in tek v naravi vam bosta pri izbiri dejavnosti v pomoč, ker je to najcenejša in pravzaprav osnovna oblika gibanja.

Če nimate dovolj trdne volje, zapajte svojo željo po rednem športnem udejstovanju družinskemu partnerju ali prijateljem, ki vas bodo gotovo radi spodbudili. Morda se bodo tudi oni odločili za tak korak, v družbi

pa je vedno lažje. Za začetek ne zahtevajte preveč in ne pričakujte, da boste postali vrhunski športniki, temveč si izberite čas, ki vam bo za vadbo najbolj ustrejal. Sčasoma se boste izbranega termina navadili in ga utrdili v svojem urniku, dokazali boste sebi in okolju, da ste se iz popolne zanemarjenosti zmogli prebiti do pozitivnih življenjskih navad.

Za tek potrebujete ustrezno opremo, ki jo morate prav tako kot za nekatere zahtevnejše aktivnosti izbrati. Potrebujete udobne copate, da ne boste dobili žuljev, ki vam lahko zagrenijo prijetno tekaško popoldne. Obleka naj bo takšna, da dovoljuje gibanje in predvsem dihanje kože.

Upoštevati morate načelo postopnosti in obremenitev prilagoditi svojim sposobnostim in počutju. Vedeti morate, da je treba za vidno izboljšanje aerobnih sposobnosti in vzdržljivosti teči najmanj trikrat na teden. Predvsem se morate na tek odpraviti povsem zdravi, kar pomeni, da naj vas pred pričetkom aktivnosti pregleda zdravnik in ugotovi vaše zdravstveno stanje. To je še posebej priporočljivo za starejše. Za začetek lahko opravite tudi takoimenovani Cooperjev test »12 minut«, da boste ugotovili, kakšne so vaše aerobne sposobnosti.

Poglejmo, kako boste opravili vzdržljivostni tek v dvanajstih minutah. V tem času morate preteči čim dlje, vmes pa lahko tudi hodite, če ne gre drugače. Najbolje je, če test opravite na atletski stezi, ker lahko na njej natančno izmerite dolžino pretečene proge. Da bi ugotovili svojo vzdržljivost, se ravnajte po prikazani tabeli, ki vam določa tudi obseg nadaljnega treninga. Torej splošna tabela za kategorizacijo, ki vam bo zadostovala za vašo prakso.

Razdalja, ki jo pretečete v 12 minutah

manj od 1600 m
od 1600–2000 m
od 2000–2400 m
od 2400–2800 m
2800 m ali več

sposobnost

zelo slabo
slabo
primerna
dobra
odlična

kategorija

I.
II
III.
IV.
V.

Ko ste torej ugotovili, kakšna je vaša startna osnova, pričnite teči počasi in med tek vključite tudi hojo in nekaj gimnastičnih vaj. Tako se bo organizem postopno pripravil na večje obremenitve.

Kolikor starejši ste, toliko daljše naj bodo pripravljane ure za dolgotrajnejši tek. Na povečano obremenitev se morajo postopno privaditi srce z ožiljem in dihala, prav tako pa tudi gibalni aparat.

Po začetnih kilometrih boste morda ugotovili, da nimate večjih težav z di-

hanjem, pač pa vas bolijo mišice in tetive na nogah. Vedeti morate, da je prilagajanje teh organov na večje napore včasih dolgotrajno, zlasti še, če je čas, ko ste bili zadnjikrat aktivni, že nekoliko odmaknjen. V začetnem obdobju vadbe se pojavijo tudi večje ali manjše krize, ki pa jih boste s trdno voljo premagali.

Torej, na svidenje na teku!

Peter Svet

40
LET
aero **CELJE**

LITERARNI UTRINKI

Člani novinarskega krožka Celodnevne osnovne šole Fran Roš so nam poslali zanimive prispevke, ki jih objavljamo. Upamo dragi bralci, da vam ugajajo, tako kot so ugajali nam v uredništvu.

Šolsko tekmovanje

V petek, 21. februarja letos, je bilo v 2. a šolsko tekmovanje v šahu. Na tekmovanju so sodelovali učenci predmetne stopnje. Najprej smo izvlekli pare. Na tekmovanju so sodelovali Miran Kenjalo, Ivi Pulko, Dalibor Draškovič, David Antolovič, Lojz Jelen, Aleš Čepin, Tomaž Kure, Matjaž Košar in drugi. S prvim kolom, ki smo ga igrali smo izločili poražene. V drugem kolu sta igrala po dva zmagovalca iz prejšnjega kola. Spet je bilo izločenih nekaj tekmovalcev. Zmagovalci so igrali v finalu. Prvi štirje zmagovalci in rezerva so se uvrstili na občinsko prvenstvo, ki je bilo na Hudinji. Tekmovanje je potekalo po vseh pravilih in brez goljufanja. Tekmovanje je zelo lepo potekalo.

Matjaž Košar, 6. a

V studio Radia Celje

Pred nekaj časa je novinarski krožek naše šole obsikal studio radia Celje.

Na stopnišču smo srečevali novinarje, tehnike in druge delavce celjskega radia. Sprejel nas je glasbeni urednik Franček Pungerčič. Najprej nam je povedal nekaj splošnih besed o radiu in o finančnem položaju radia, ki ni najboljši. Po ozkem hodniku nas je odpeljal v studio, kjer so snemali oddajo Zvezdica in črna pika. V tej oddaji je sodelovala tudi Nada Kumrova, ki nam je odgovarjala na naša vprašanja. Ogledali smo si tudi sobo, kjer so spravljene plošče.

Ob koncu smo se tovarišu Pungerčiču zahvalili za lepo uro na radiu Celje.

Bernardka Mestinšek, 6. b

Šola v naravi

Peti razred. Šola v naravi. Super! Veselje, žalost, jok. Poslovili smo se od doma. Nekateri so jokali. Odpeljali smo se z avtobusom. Kar kmalu smo prišli na Glažuto. Kje sploh je to? Na Pohorju. Glažuta je planinski dom. Na Glažuti smo preživeli pet dni. Lepo nam je bilo. Štiri ure na dan smo se smučali. Dve uri dopoldne in dve uri popoldne. Pouka smo imeli tri ure vsak dan. Seveda tudi zajtrk, čaj po smučanju, kosilo, malico, večerjo. Hrana je bila zelo dobra. Tudi nasmučali smo se. (Domov smo prišli vsi zagoreli.) Razdelili so nas v tri skupine.

V prvi smo bili smučarji, v drugi tudi smučarji, a malce manj sposobni, v tretji pa so bili nesmučarji.

Dekleta smo bila v eni sobi. Razumele smo se kar dobro. Imeli smo še tekmovanje, kdo bo imel lepšo sobo. Zmagovalce so proglasili na koncu šole v naravi. Tudi tovariši so bili zelo v redu. Ena izmed deklic si je dan pred tekmovanjem zlomila nogo. V petek ni mogla tekmovati, kot tudi sošolec ne, saj je zbolel za gripo. Pet dni je minilo, kot bi trenil. V petek smo imeli tekmovanje. Prva in druga skupina smo tekmovali skupaj, saj smo imeli daljšo progo kot tretja skupina. Progo smo vsi prevozili. Tako smo preživeli šolo v naravi.

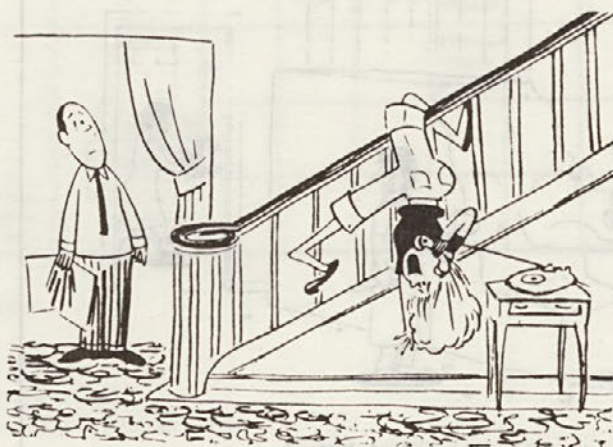
Sabina Burger, 5. a

ZA DOBRO VOLJO

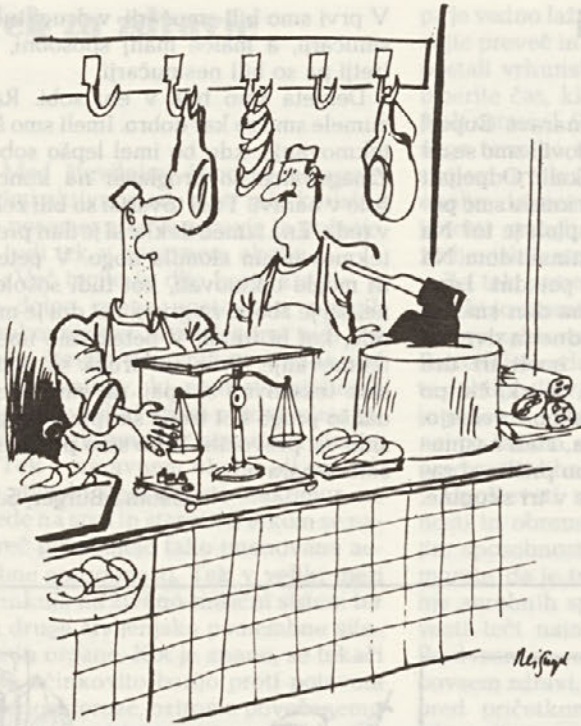

Mojster, naj vas opozorim, da se mora risanka začeti čez pet minut...

Počakaj, Valdemar! Ali ti nisem rekla, da odnesi spotoma še posodo s smetmi!

Ali mogoče misliš, da stojim kar naprej pri telefonu in čakam, da me boš poklical, Dušan?

Širijo se govorice, da bodo spet podražili meso. Zato se moram pravočasno pripraviti...

Prihodnjic mi boste povedali, ali vam je to pomagalo. Jaz imam namreč iste bolečine.

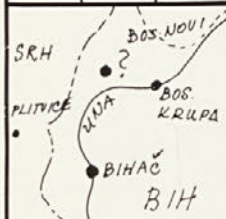

Očitno se ti je zmešalo: vsak si želi v takem položaju vodo, ti pa fižol s čebulo!

Ali bi mi prišla malo pozirat, Katra?

Ne odhajaj! Nocoj je na sporedu Dinastija!

	BLASB. OKRAS, GOSTO-LEVEK	NAŠA SOSEDNA DRŽAVA	VRSTA MARME-LADE	NOVO MESTO	PRIPADNIK NEKDANJE TURŠKE VOJSKE	OPERNI SPEV	MOČAN VETER	KARENINA		KRAJ POD NANOSOM	GR. MUZA LJUBEČ. PESNIŠTVA	ENA OD PROJEK-CIJ	SREDO-ZEMSKI OKRASNI GRM
									ŽILA DOVOONICA				
									AZIJSKA DRŽAVA				
	KURIVO ZA VISOKO PEČI	NAZIV PRIJAVA OBLASTEM		KOLEB JAVNA HIŠA					DEL DINARJA PRIGRIZEK V NARAVI				
DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI								MESTO V BAČKI IGRA NA SREČO					
SAMEC PRI OVCAH			MIKAVNOST PORTUGAL DRŽAVNIK										
ŽIVLJENJSKA POT					SLADKO-VODNA RIBA	ATEK							
STANE DOLANC		DEL JADRNIC OKENSKA NAPOTNICA					BARVA KOŽE NEBNICA V ŽRELU			LUTKAR SIMONČIČ			
					SUKNJIČ ZA SLOVESNOSTI REDKA KOVINA							SKOPSKI ANSAMBL NARODNIH PLESOV	POZITIV. ELEKTRO-DJA
			IZBRANA DRUŽBA POLJINA MEJNE ČATE LIKA										
	ANTONI OCVIK	SEVERNI JELEN		BAŠTL. BODICA V OČIVIDEČ					STRUPEN ŽLIN IGRA Z LOPARTI				
	ALUMINI-JEV OKSID	ZLATNIK											
GOMILA				KORIST NEUMNICA				ČLAN AKADE-MIJE	DEL MARIBORE JEZDEC				
LUTENCIJ		DELO FRIZERJA SMER GIBANJA										ZMRI-NJENA VODA	
DESARSTVO						ANGL. FILM REŽISER (DAVID) KORALNI OTOK						KRAVICA KRALJ ŽIVALI	
GODRNJAČ					STAROR. TRAGED. OKOV							TRAV-NIŠKA SOLATA	
PISATELJ SEIDEL			PRIPRAVA ZA LOV MESTNA ČETR					GAETILEC TELES TELUR					
MAJHNA ČEV				SL. PISATELJ (IVAN) FAJFA						DOBA, STOLETJE			HIBA, NAPAKA
MAK. NARODNI HEROJ (MIRČE)				ZANOS, ELAN ZELIŠČE				ORGAN VIDA	DEL OBLEKE	PREB. SOSEDNA DRŽAVE			
												PODZEMNI HODNIK BITOLA	
													
			KRMILNA RASTLINA										
			POD			SESTAVIL JANEZ KORENT			JARNAČIN UREBNJA CVEČJA				
													CELISKI ATLET (ROK)

Za nagradno križanko št. 3 smo prejeli 95 rešitev.
Izžrebali smo naslednje nagrade:

1. nagrada – 2000 din – Alenka KOLAR – DSSS
2. nagrada – 1500 din – Pavla PLAUSTEINER – DSSS
3. nagrada – 1000 din – Ljubo KOMPAN – TOZD Kemija Celje

Izrezke z rešitvijo nagradne križanke št. 4 pošljite na naslov: Kadrovsko-spolni sektor AERO Celje, Čuprijska 10, Celje. Na kuverto napišite: NAGRADNA KRIŽANKA. Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki bodo v našem uredništvu do 15. maja 1986.

Celje - skladišče
D-Per

452/1986

1119861595,4

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

